Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 81 (1081) ♦ Четвер, 4 травня 1995 року ♦ Ціна договірна

Першотравень

НИНІШНІЙ Першотравень не означений тією помпезністю і багатотисячними демонстраціями, якими ще донедавна гули міста й села нашої республіки. Однак свято, позначене червоним у календарі, відбулося. Як воно проходило, і повідомляють наші власкори.

• *Київ*

Процесіями та мітингами відзначили Першотравень в столиці представники різноманітних політичних партій та рухів. На площі Ленінського комсомолу з промовами виступали представники організацій лівої орієнтації, а біля Софійського собору об'єднання демократичних партій провело збори під гаслом «Україну об'єднають діти!».

На знімках: момент процесій та мітингів 1 Травня в Києві.

Фото Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА.

(Закінчення фоторозповіді на 9-й стор.).

• *Харків*

Перша столиця Радянської України зустріла Першотравень порожніми вулицями та переповненими приміськими поїздами. Втім, у майже двохмільйонному місті знайшлося кілька тисяч і тих, хто віддав перевагу не роботі на землі, а напруженій праці голосових зв'язок. Дачники та городники, за їхніми словами, не хто інший, як зрадники великих завоювань.

Колона демонстрантів, здебільшого — людей старшого віку, пройшла центральною вулицею міста з портретами Леніна та Сталіна, червоно-синіми знаменами.

На мітингу лідери профспілок та лівих партій говорили про могутність Радянського Союзу та вбогість української держави. Оратори закликали «розпочинати збирання підписів за відставку президента, що обдурив народ, протистояти його антинародному курсові громадянською непокорою». В усіх гріхах звинувачували «демократів-зрадників», націоналістів тощо.

• *Луганськ*

Перед пам'ятником Леніну зібралося близько 5 тисяч учасників мітингу. «Немає майбутнього без соціалізму», — проголосив голова облради народних депутатів, він же перший секретар обкому Компартії П.Купін з трибуни, якою став ганок місцевого драмтеатру.

Мітинг тривав годину, згідно з дозволом міськвиконкому. На жаль, не обійшлося без інциденту. Комуністи захотіли провести ще й несанкціонований мітинг. Та на ґанку драмтеатру з'явився оркестр, який заглушив ораторів. Люди з червоними прапорами накинулися на музикантів. Втрутилася міліція.

• *Кіровоград*

Близько десяти тисяч кіровоградців узяли участь у святковій демонстрації на честь свята праці. Три колони — ветеранська, профспілкова і різних політичних партій лівого напрямку — пройшли вулицями міста. До них приєдналася навіть голландська делегація, яка приїхала в гості до дитячого танцювального ансамблю «Пролісок». А члени «Клубу англійських джентльменів», що існує у селищі Нова Прага Олександрійського району, повідомили, що 1 Травня вони замість демонстрації зберуться і почистять замулені джерела місцевої річки. Що й зробили.

• *Чернігів*

У зв'язку з тим, що крайова організація Руху першою подала заявку до міськвиконкому на дозвіл провести на центральній Красній площі Чернігова першотравневий мітинг, виникла конфліктна ситуація: комуністи були позбавлені традиційного місця святкової демонстрації, що їх не влаштовувало. Переговори між лідерами нічого не дали. А тому влада вирішила надати Красну площу дітям для проведення концертів. Першого травня комуністи й соціалісти мітингували під червоними прапорами біля пам'ятника Леніну, а демократи під жовто-блакитними — біля пам'ятника Хмельницькому.

• *Сімферополь*

Напередодні Першотравня та на свято вулиці й площі Автономної Республіки Крим прикрашали прапори автономії. На флагштоках біля входу до державних установ майоріли кримські прапори і лише подекуди — державні прапори України.

1 Травня вранці на площу Леніна попрямувала колона демонстрантів, яку очолили Голова Верховної Ради Криму Сергій Цеков, голова Федерації профспілок Криму Валерій Арбузов і перший секретар КПК Леонід Грач. Відбувся трьохтисячний мітинг.

Колишній президент автономії Юрій Мєшков, вийшовши зі свого кабінету у приміщенні ВР Криму на площу біля парламенту, запевнив сорок чоловік, які сюди приходять щодня, що «Росія нам допоможе відстояти незалежність Криму».

Українські та кримськотатарські партії і рухи ніяких мітингів і зборів у ці дні не проводили.

(Закінчення розповіді про святкування в інших містах країни читайте на 9-й стор.).

Олександр МОРОЗ:

«Наші відносини добрі. Потрібні — ще кращі»

Нотатки про офіційний візит делегації Верховної Ради України до Німеччини

Напередодні офіційного візиту делегації Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом найкрупніша німецька газета «Франкфуртер альгемайне» вмістила статтю під заголовком «Українець з відчуттям реалізму». В ній, зокрема, сказано: «О. Мороз критично ставиться до політики реформ Л. Кучми, але в принципі не відхиляє її. «Ми за одну й ту ж мету реформування», — підкреслює він. «Але мова йде про його темпи і механізми, а тут точки зору розходяться». На його думку, багато заходів уряду були неправильними, зокрема, це стосується поспішної масової приватизації та лібералізації цін.

Але, незважаючи на критику, очевидно, що О. Мороз не шукає конфронтації з Президентом. Він весь час закликає шукати вирішення проблем «цивілізованим шляхом», зокрема, і в боротьбі між законодавчою та виконавчою владами. Не в останню чергу завдяки йому ця суперечка в Україні ведеться інакше, ніж у Росії — без насильства».

Як бачите, німці, як і всі звиклі до демократії народи, все помічають і відзначають. І оте «без насильства» має неабияке значення для іміджу України в світі. Отож, якщо в кого чешуться руки — випишіть собі якусь мазь, мо, попустить. Співпраця, взаєморозуміння, хай тривалі, важкі, але виважені пошуки консенсусу у політиці реформ цінуються у демократичному світі значно вище, ніж так звані «рішучі дії». Сам потяг до цих дій розцінюється як психологія більшовизму, як сподівання на маузер, на насильство, а не на розум. Тих, хто не вміє домовлятись і проливає кров, демократичний світ одразу ставить на щабель, що відповідає саме таким діям. І щоб там не заявляли офіційно лідери провідних країн світу про політику сучасної Росії (заяви ці переслідують цілком певну мету, незрозумілу лише телепням), але з усього, в тому числі з тону, з нюансів видно, що й розстріл Білого дому, і варварське бомбардування Чечні в їх очах — витівки ледь не дикунів. До яких і ставитися треба відповідно.

(Закінчення на 2-й стор.).

Європа — не за сімома морями

Якщо до далекої Америки достукатися не так уже й легко, то зовсім поруч, в Європі, ми можемо знайти надійних партнерів. 2 травня розпочався офіційний триденний візит Президента України Леоніда Кучми до Італійської Республіки. Під час переговорів і консультацій на найвищому рівні сторони обговорювали питання двосторонніх відносин у різних сферах, розвитку торговельно-економічних, культурних зв'язків.

Першого дня візиту Леонід Кучма мав зустріч з Папою Римським Павлом Іоанном II, який, можливо, відвідає Україну наступного року. Леонід Кучма зазначив, що це стане можливо, як тільки в нашій країні стабілізується внутрішньополітична та економічна ситуація. У цьому візиті зацікавлені вірники України. Інтерес до нашої держави з боку Ватикану виявляється хоча б у тому, що замість запланованих 40 хвилин, Папа Римський розмовляв з Президентом України 70.

(Закінчення на 6-й стор.)

ЗВЕРНЕННЯ

уряду України до керівників підприємств і організацій, населення, усіх споживачів природного газу

Шановні співвітчизники!

Звертаємося до вас з питання, яке сьогодні хвилює кожну людину, зачіпає інтереси кожної сім'ї, всіх нас, — це стан справ із постачанням та споживанням газу.

Ситуація, як відомо, склалася непроста. Ціни на паливо зростають, постачання газу періодично опиняється під загрозою. Тільки ціною значних зусиль уряду вдається забезпечувати безперебійність надходження газу і в країну, і в кожну домівку.

(Закінчення на 3-й стор.).

Олександр МОРОЗ: «НАШІ ВІДНОСИНИ ДОБРІ. ПОТРІБНІ — ЩЕ КРАЩІ»

Нотатки про офіційний візит делегації Верховної Ради України до Німеччини

(Початок на 1-й стор.).

Зупиняюсь на цьому так детально тому, що у нас ледь не у всіх політичних силах ще вистачає людей, які на словах — за демократію, але виключно у власній інтерпретації.

Між тим на Заході, а особливо в країні, яка допустила до влади Гітлера і фашизм і зробила з тої катастрофи чи не найглибші висновки, знають справжню ціну демократії. І як нелегко дається вона, і як нелегко дається вміння слухати не себе, а інших і, головне, прислухатися до інших. Чути, розуміти, а не гримати дверима, або, ще гірше — замками танкових гармат.

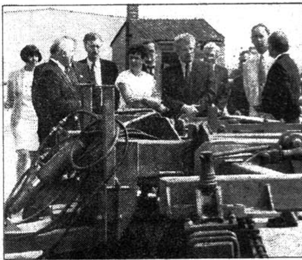
Та ж сама «Франкфуртер альгемайне» наводить, сподіваюсь, добре відомі у нас слова Олександра Мороза про його ставлення до радянського коріння: «Той, хто не шкодує за розпадом Радянського Союзу — не має серця, — сказав він одного разу, — а той, хто хоче відновити його — не має розуму». Як все-таки вони вміють підмічати головне у поглядах, у позиції політика!

Адже ті слова, то, по суті, класична політична формула. Скажіть, поклавши руку на серце, шановні політики різної орієнтації, чи хтось з вас народив щось подібне, що так би враховувало менталітет більшості нашого народу і вело його у день завтрашній? Отож. І німці це помітили. І віддали належне під час візиту. Мало навчитись кричати «геть!» або «ганьба!», або повсякчас повторювати: «Реформи, реформи, реформи...» Треба ще знати свій народ, розповсюджувати не бацили руйнації, а флюїди творення, будівництва. І вміти ті реформи проводити. Бо від повторення хоч сотні разів слова «халва» у роті солодше не стає. А реформи в інтересах купки нуворишів з паралельним зростанням зубожіння величезних мас людей мають назву не реформ, а тотального пограбування народу. Так це кваліфікується в усьому цивілізованому світі. Не вірите? Почитайте західні газети.

У перший ранок офіційного візиту делегацію Верховної Ради України приймали у бундестазі. Її офіційно привітала Голова бундестагу пані Ріта Зюсмут. Членів делегації вітали аплодисментами учасники пленарного засідання, а потім Голова Верховної Ради України Олександр Мороз і члени делегації, голови Комісій ВР Георгій Філіпчук і Олександр Яковенко, голови підкомісій ВР Вадим Гетьман і Олександр Степанов, а також Надзвичайний і Повноважний Посол України в ФРН Юрій Костенко і інші члени делегації мали грунтовну розмову з Рітою Зюсмут і її колегами. За протоколом ця розмова мала тривати трохи більше години, а фактично продовжувалася понад дві з половиною години. Той, хто знає, що таке німецька пунктуальність та ще й помножена на відпрацьований міжнародний протокол, розуміє, що це означає. Політики порушують протокол не тоді, коли хочуть дипломатично підкреслити спільність інтересів (для цього є досить загальних слів), а коли є справді спільні інтереси і взаємна неудавана зацікавленість. І ще тоді, коли співрозмовники справді цікавлять один одного. Поряд з суто парламентськими темами О.Мороз підняв і таку: про участь України у відзначенні 50-річчя Перемоги над фашизмом у Німеччині. І обгрунтував свою позицію. Німеччина опинилася в делікатній ситуації. Спочатку тут хотіли відзначати 50-річчя самі, без гостей. Та не могли відмовити Франсуа Міттерану, який завершив своє президентство. А зробивши одне виключення, мусили йти на інші. Запросили, серед інших, і Росію. Отут і поставив О.Мороз питання про присутність України. Бо і ми, і Білорусь — серед найбільш постраждалих. Як воно вирішиться — побачимо. Але головне — питання поставлено.

Одна деталь, на яку варто звернути увагу. З трибуни бундестагу виступає депутат від правлячої коаліції. І в своїй промові кілька разів підкреслює роль канцлера Німеччини Гельмута Коля у вирішенні, зокрема, екологічних проблем (на календарі було 26 квітня і тема екології взагалі, і ЧАЕС зокрема звучала постійно). Депутати від опозиційних партій в такі моменти реагують бурхливо, обурюються. Викрики, шум, ледь не свист.

Гельмут Коль у цей час спокійно, з посмішкою на губах перемовляється з депутатом-однопартійцем. Всім своїм виглядом і поведінкою, навіть коли виступає депутат від опозиції і гостро його критикує, Гельмут Коль демонструє свою повагу до бундестагу. До парламенту як інституції. Може, тому, що Коль добре знає, що він зробив для своєї країни і куди він її веде?!

В ході трьох з половиною днів візиту делегація Верховної Ради України провела понад двадцять п'ять зустрічей з впливовими німецькими політиками. Перевантаженість візиту була надзвичайною. Олександр Мороз у бесіді з журналістами підкреслював: я ладен і радий зустрічатися і з керівниками найвищого рангу, і з усіма, хто має вплив на політику Німеччини щодо України. Аби тільки на користь справі. Тому бесіди не лише з Рітою Зюсмут, а й з головами комітетів і фракцій бундестагу тривали безупинно. Зокрема, у бесіді з Рітою Зюсмут Олександр Мороз особливо підкреслив, що ВР України ще наприкінці минулого року ратифікувала німецько-українську угоду про сприяння взаємному інвестуванню, а бундестаг це питання й досі не розглянув.

Німецьких «зелених» у бундестазі, пана Фішера і його однопартійців, звісно, цікавили проблеми Чорнобиля.

— Україна тяжко постраждала від наступальної війни фашистської Німеччини. І це особливо зобов'язує нас налагодити плідні, взаємовигідні відносини з Україною, — підкреслив пан Фішер, — атомний ризик не обмежений кордонами. Що тут можна корисного зробити? Олександр Мороз і Георгій Філіпчук підкреслили, що Україна сама не здатна відключити станцію. Для нас це суперскладна проблема. Від ЧАЕС залежить і загальний рівень надійності енергосистеми України, отож треба думати і про компенсацію її потужностей, а також про соціальні компенсатори. Загальна стратегія: ми «за» і будемо закривати, але з допомогою.

Структурні проблеми нашої економіки, ринкова трансформація, товарообмін між Україною і Німеччиною — ці теми обговорювалися під час зустрічі з головою комітету бундестагу з питань економіки Фрідгеном Остом.

Пан Ост підкреслив необхідність спільних зусиль для вирішення проблем Чорнобиля. І сказав, що німецька сторона готова працювати інтенсивніше в економічних відносинах за умови правової стабілізації, ринкової трансформації, бо не можна бути тільки трошки вагітними.

Олександр Мороз: На нинішній рік намічено приватизувати вісім тисяч підприємств. Отож основа для співпраці розширюється. І нагадав, що слід і бундестагу швидше ратифікувати угоду про сприяння взаємному інвестуванню. Бо, дійсно, не можна завагітніти трошки. Але на відстані — взагалі неможливо.

Співрозмовники зрозуміли: не тільки з відчуттям реалізму, але й з гумором у керівника українського парламенту все в порядку. Навіть якщо вони обирають таку делікатну сферу для порівнянь.

Але є сфера міжпарламентських стосунків, у якій бундестаг на крок випередив нашу Верховну Раду. Там створено робочу групу «Україна» на чолі з депутатом Гертом Вайскірхеном (українською мовою це прізвище за змістом перекладається як Біла Церква, бо предки депутата проживали в цих місцях, отож німці все враховують).

Олександр Мороз пообіцяв, що найближчим часом і у Верховній Раді буде створено аналогічну робочу групу.

А Вадим Гетьман підкреслив, що в економічних відносинах України і Німеччини є досвід. Ми хочемо, щоб Національний банк України був схожий на Бундесбанк.

Бо «не всі німці вірять у Бога, але всі вірять у Бундесбанк». Інфляція у нас сягає 10—12 відсотків на місяць, хочемо на кінець року вийти на два відсотки. Стабілізується курс карбованця відносно ВКВ. Працює німецько-українська міжбанківська комісія. Її співголова з німецької сторони, пан Мюллер, ініціює зустріч Президента України з німецькими банкірами.

Практично всіх депутатів бундестагу цікавило: як Україна діятиме в Криму? Відповідь однозначна: виключно мирними засобами, згідно із законодавством України. Питання важливе. У підтексті його: Росія і Чечня.

Зустрічі, зустрічі, офіційні сніданки, обіди, ланчі, бесіди, прийоми, з'ясування можливостей, позицій, переліт від Бонна до Берліна, бесіди у ландтазі Бранденбурга, у магістраті Берліна, урочисте покладення вінків до меморіалу у Трептовпарку — все це вщерть заповнило час перебування делегації.

— Що цікаве тут для нас стосовно державного будівництва, адже Німеччина має федеративний устрій, а ми будуємо унітарну державу? — з таким запитанням звернулися журналісти до Голови Верховної Ради України наприкінці візиту.

— Так, Німеччина — федерація і канцлер не може «спустити» прем'єрові земельного уряду якусь «указівку»: роби, мовляв, як я сказав. І канцлер, і весь уряд держави керують землями силою законів. Тим більше, що уряд і ландтаг певної землі можуть очолювати люди зовсім з іншого політичного блоку, ніж канцлер і більшість бундестагу. Але вся країна з'єднана економічними й соціальними інтересами, податковою політикою.

Бундесрат, в якому представлені уряди й інтереси земель, постійно зайнятий поділом загальнонаціонального податкового пирога: кому виділити дотації, субвенції, в якій землі слід вирівняти соціально-економічну ситуацію. Так само й землі, їх уряди і ландтаги вивчають стан, по-нашому б сказати, районів, допомагають економічним аутсайдерам, стимулюють розвиток, бо мають свої податкові важелі. Так вся країна, при широких правах земель, настільки з'єднана соціально-економічно, що являє собою мало не унітарну державу. Так що є чого повчитись.

* * *

В цю країну не треба їздити для того, аби вимовляти заклинання: «Ми, їй-Богу, проведемо реформи, але підкиньте нам грошей». В цю країну треба їздити, щоб нас розуміли. Щоб знали наші досягнення в науці, промисловості, на селі, які ми нікому на догоду не збираємося втратити. Щоб розуміли цю нашу позицію. Бо хто демонструє запопадливе бажання вислуховувати вказівки чи то певної країни, чи МВФ — того навряд чи будуть поважати. А хто має нормальну людську, політичними штампами не засмічену достойну позицію — того зрозуміють і поважатимуть. З цього й виходила делегація Верховної Ради України у своїй роботі.

В останній день перебування випало ознайомитись, як іде аграрна реформа на землях колишньої НДР, зокрема в землі Бранденбург.

Колишній кооператив (копія нашого колгоспу), а нині ЛТД (товариство з обмеженою відповідальністю) в селі Гольцов.

Маючи поряд, у Західній Німеччині, досвід майже виключно фермерського господарювання, тут не почали його копіювати. А вирішили зберегти велике господарство з усіма перевагами для використання потужної техніки. Відповідно й техніку закупили американську, розраховану на обробіток великих масивів. І землю перестали вергати плугами, а сміливо перейшли на безплужний обробіток. Так, як у Канаді, США, так, як у нас Федір Моргун ще 15—20 років тому привчав на Полтавщині. Власників землі — аж 600. Мають від кількох до півсотні гектарів кожен. Але всі 7.200 гектарів орендує у них ЛТД.

Та якщо на цих площах раніше, коли ми впевнено крокували у світле майбутнє й НДР туди ж за налигача тягли, на цих площах працювало 800 будівничих вищезазначеного майбутнього, то тепер їм дають раду (і вельми непогану) 200 будівників капіталізму, чи то пак — ринкових відносин. Ще й мають СП з колгоспом «Україна» Уманського району Черкаської області, щоб теперу вже нас вести у майбутнє.

Отож було про що поговорити. Про переваги великих господарств, про їх особливості в умовах, коли кредитів «на шару» ніхто не дає, а тільки під заставу (а що заставиш, коли ти не власник землі, а орендар, отож заставляють поголів'я тварин, техніку, нерухомість), про внутрішньо-господарські шляхи, якими користується не лише дане господарство, а законодавець ще не визначив, хто їх має утримувати (тут теж ще не все враховано, як бачите), про високі заробітки в нових умовах і т.д. А головне, суть нового не в тому, щоб геть все старе дощенту зламати і кричати «ми вже реформувалися, а пуття немає», а в тому, щоб використати стару основу і міцно й надійно будувати нове. Бо ламати — не будувати. У нас перше «реформаторське» діло як не таблички на вулицях зривати та нові чіпляти, так пам'ятники руйнувати. Переосмислили, мовляв. А в душі тільки змінили, виявляється, напрямок більшовицької нетерпимості до інакомислення на інший вектор. З такою ж несамовитою нетерпимістю. Давай, щоб усі слухалися Києва, а не Закону, прийнятого в Києві.

А німці у Гольцові (зокрема) спокійно і впевнено перейшли до ринку і навіть назви вулиць у селі не поміняли. Так і написано — Марксштрассе, Енгельсштрассе. Жах! А вони посміхаються і змінюють суть, а не таблички. Бо, зрештою, і товариш Маркс учив: перемагає той лад, який забезпечує вищу продуктивність праці. Не підманув, старий. Так воно і є. Але то лише у нас його «славні послідовники» думали забезпечити ту вищу продуктивність маузером, зрівнялівкою, Гулагом і «великим почином», сиріч соцзмаганням і приписками, а на Заході — справжніми, а не утопічними стимулами. Що й нашим послідовникам колгоспного ладу слід затямити. Бо тут міняють відносини власності, тобто суть, стимули, а не зовнішні обладунки. А у нас на селі багато охочих саме міняти зовнішні обладунки. Ну, щоб вчасно відрапортувати (пригадуєте звичку?), мовляв, реформувалися. І тим не менше...

— Ми в захваті від потенціалу сільського господарства України і від її людей, — підкреслили господарі. І не лише із ввічливості.

— Покладаємо величезні надії на наші чорноземи і на наших людей, — підтвердив Олександр Мороз. І запросив німецьких аграріїв до широкого співробітництва, підкресливши: «Наші відносини добрі, але повинні бути ще кращі».

Сергій ПРАВДЕНКО.

На знімках: голова бундестагу Ріта Зюсмут і Голова ВР України Олександр Мороз; в аграрному підприємстві села Гольцов.

Київ—Бонн—Берлін—Київ.

У комісіях Верховної Ради України

Без керма і вітрил, без визначеного курсу

ЦЕ ВЖЕ стиль Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку — не лише брати активну участь в законотворчості, а й постійно цікавитися та перевіряти, як виконують закони. Але виїзне засідання у Дніпропетровську, заявив голова комісії Олександр Кожушко, було зумовлене ще й тим, що з місць надходять численні сигнали про надмірне нині марнотратство енергетичних ресурсів.

Не треба нагадувати, якою мірою скоротилися у нас обсяги власних енергоносіїв і енергетичних ресурсів, та використовують їх справді не завжди раціонально й ощадливо. Вивчаючи, як реалізують Закон України «Про енергозбереження», депутатська комісія окреслила справді величезний діапазон проблем щодо цього: починаючи від елементарного — розтринькування електроенергії, палива чи природного газу — закінчуючи глобальними речами на зразок надто енерговитратних технологій у чорній металургії, металообробці і машинобудуванні, хімічній промисловості тощо, що, як то кажуть, має місце у вітчизняному виробництві, особливо порівняно з виробництвом у багатьох розвинених державах.

Мало хто знає, приміром, що ощадливе й прогресивне безперервне розливання сталі вперше у світі застосували фахівці металургійних підприємств України, а тепер світ отримує мало не всі сто відсотків сталі у такий спосіб, Японія — всі сто, а ми — три чи чотири відсотки. Парадокс? Скоріше ганьба.

Або таке: давно звісно, що киснево-конверторне виплавлення сталі на кожну тонну продукції потребує вісім кілограмів умовного палива, а мартенівське, яке в нас переважає, — 145. Є різниця? Зрештою, сьогодні ми геть нехтуємо й багатьма попутними продуктами коксохімії чи металургії, у прямому розумінні слова пускаємо за вітром, хоча світ навчився їх сповна й розумно використовувати. Як, до речі, і альтернативні джерела електроенергії, про що ми тільки мову ведемо.

У Дніпропетровську парламентська комісія переконалася, що вітчизняна чорна металургія — мов без керма та вітрил, без наперед визначеного курсу. Якщо Дніпровський і Криворізький металургійні комбінати, трубопрокатні обласного центру, інші заводи галузі з останніх сил здійснюють технологічну реконструкцію, намагаються структурно вписатися до європейського та світового ринків металопродукції, то винятково самотужки й навпомацки, без участі і підтримки того самого Мінпрому України.

А загалом область, не чекаючи зусиль Києва, взялася за створення запасів палива та інших енергоносіїв, контроль за їх витрачанням, в тому числі й за витрачанням електроенергії. І не без успіху. Облвиконком залучив Придніпровський науковий центр і низку науково-дослідних інститутів до розроблення програми з енергозбереження. Концепцію цієї програми уже підготовлено, підготовку самої програми завершують.

Це й спонукало дніпропетровців, котрі відчули переваги «самоврядування», домагатися заснування автономного обласного управління з проблем енергетичного комплексу та генеруючої компанії у складі чотирьох електростанцій, які є в області. Та якщо «Дніпрообленерго» указом Президента уже створено, то об'єднувати й регіонально викремлювати електростанції Кабмін не квапиться.

Але не тільки в цьому, на жаль, уряд зволікає. Народні депутати України щокроку пересвідчувалися, що намагання підприємств області ощадливо використовувати енергетичні ресурси часто-густо малоефективні або й безпідставні не з їх вини.

Закон «Про енергозбереження» — закон не прямої дії, тому Кабінет міністрів слідом мав запропонувати щонайменше дванадцять підзаконних актів, які стали б механізмом реалізації закону. Одначе жодного документа досі так і не підготовлено. І можна зрозуміти директорів та спеціалістів провідних підприємств Олександра Левченка, Альфреда Козловського, Сергія Бродського та інших, котрі прямо запитували депутатів: скільки ж можна битися, мов риба об лід?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

У фракціях і групах Верховної Ради

Чи такий бюджет нам потрібен?

ВЕРХОВНА РАДА прийняла Державний бюджет на 1995 рік. Власне, змушена була приймати, хоча всі розуміли: це не той документ, який міг би сприяти виходу держави з тяжкої кризи. Ми всебічно обговорили його на засіданні Соціалістичної фракції і висловили до нього критичне ставлення.

Зупинюся, зокрема, на тому, що мені особливо болить. Так, у бюджеті-95 передбачено значне зменшення витрат на фінансування охорони здоров'я, освіти, культури. І це при тому, що останнім часом вони практично перебувають на межі виживання. Наприклад, у 1994 році охорону здоров'я фінансовано лише на рівні 40 відсотків загальної потреби. Тому платіжна заборгованість за рік у галузі становила 3,1 трильйона карбованців. Характерно, тільки щомісячна заборгованість лікувально-профілактичних закладів аптечній мережі лише за постачання медикаментів становила від 110 до 140 мільярдів карбованців.

Звідси видно, що вітчизняна медицина опинилася на межі безвиході. Які заходи для рятування сфери охорони здоров'я планує уряд на 1995 рік? Може, розроблено спеціальні програми, збільшено фінансове асигнування бюджетних витрат, готують якісь урядові постанови на її порятунок?

Насправді бачимо протилежне. Так, бюджетом закладено триразове скорочення державних витрат на охорону здоров'я. При цьому повністю ліквідується фінансування на придбання лікувальними установами медикаментів, харчування для хворих, твердого та м'якого інвентаря. Виходить, відтепер хворим доведеться лягати до лікарні зі своїми медикаментами, харчуванням, зі своїми подушкою, ковдрою, ліжком? І вже напевне хворим за все доведеться платити зі своєї кишені.

Отже, нашу «соціально орієнтовану» державу аж ніяк не турбує, що в основної маси людей грошей не вистачає навіть на повсякденне харчування, що вони хронічно недоїдають, унаслідок чого збільшуються загальна захворюваність та смертність населення. За останні три роки — період проведення економічних експериментів над своїм народом — помер більш як мільйон чоловік. Це — справжній геноцид проти власного народу. Хто за це має нести відповідальність?

Останнім часом у засобах масової інформації багато уваги приділяють питанням передумов і наслідків голодомору 1933 року. Проте про сучасний голодомор щось ніхто з отих «уболівальників» за народ говорити не наважується.

Не менш гостро постало питання виживання всієї системи освіти в Україні. У своїй роботі наша фракція постійно привертає увагу парламентаріїв до цієї реальної небезпеки. Ось і нині бюджетом на 1995 рік передбачено цілковиту ліквідацію надання гарячих обідів для школярів, закупівлю підручників, навчально-методичної літератури тощо. Навчання у школах плановано перевести на платну основу. Навіть після Великої Вітчизняної війни, коли ворогом було зруйновано наші заводи та фабрики, коли було спалено тисячі міст, сіл, осель, навіть тоді держава взяла на себе фінансування охорони здоров'я та освіти.

І не варто панам-урядовцям стверджувати, що ці галузі у нас у країні були не розвинені, не відповідали світовому рівневі. Навпаки, нині майже вся Західна Європа бере за основу досвід нашої середньої школи радянської доби. Сполучені Штати Америки впроваджують у себе елементи досвіду організації нашої охорони здоров'я. А ми все «розбудовуємо» та «розбудовуємо». А коли ж почнемо будувати?

На підставі сказаного не викликає сумніву, що бюджет, який не враховує найпотрібніших витрат, може призвести до цілковитої руйнації галузей охорони здоров'я та освіти. Тому, з огляду збереження здоров'я не тільки нинішнього, а й майбутніх поколінь, наша фракція наполягатиме на внесенні до бюджету-95 коректив щодо збільшення витрат на охорону здоров'я та освіту, хоч би як проти цього агітували надто перезбуджені «реформатори».

Хочу запевнити, зокрема моїх виборців, що як голова підкомісії з питань освіти та науки Комісії з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства Верховної Ради України, докладу всіх зусиль, щоб припинити подальше руйнування соціальної сфери, водночас проводити реформи не заради реформ, а заради людей.

Ніна МАРКОВСЬКА,
народний депутат України по 47-му виборчому округу Вінниці, член Соціалістичної фракції Верховної Ради України.

ЗВЕРНЕННЯ

уряду України до керівників підприємств і організацій, населення, усіх споживачів природного газу

(Початок на 1-й стор.).

Людей хвилює те, що газ поступово може стати своєрідним «предметом розкоші», що за користування ним доводиться дедалі більше платити.

Уряд глибоко відчуває і поділяє цю занепокоєність, робить все, щоб утримати ситуацію під контролем. Але потрібно, щоб усі ми ясно усвідомлювали реальний стан речей у цій сфері, добре уявляли, що ми можемо собі сьогодні дозволити, а що, на жаль, не можемо.

Газопостачання України здійснюється за рахунок власного видобутку на 20 відсотків і закупки газу із Російської Федерації та Туркменистану 6 на 80 відсотків. За минулий рік використано 92,4 млрд.куб.метрів природного газу.

Проте, через несплату за використаний газ борг промислових підприємств, організацій, комунально-побутових споживачів досяг критичної суми — понад 135 трильйонів карбованців.

Таке становище призводить до того, що наша держава не може розрахуватися з підприємствами країн — постачальників голубого палива. У лютому 1995 року населенням України спожито 2,3 млрд.куб.м газу на суму 0,9 трильйона карбованців. Фактична вартість цього обсягу газу становить 15,5 трильйона карбованців. Різниця в сумі 14,6 трильйона карбованців, або 94 відсотки фактичної вартості газу, покрита за рахунок коштів бюджету. А це означає, що практично весь тягар оплати за користування газом лягає на державу, оскільки вартість газу тепер набагато вища за її споживчу ціну.

Станом на 20 квітня 1995 року заборгованість перед Росією та Туркменистаном за природний газ, який надійшов у поточному році, вже становить 526 млн.доларів США і продовжує зростати. Середній рівень грошових проплат не перевищує 25 відсотків вартості спожитого газу.

Найбільшими боржниками є підприємства Мінпрому, Міненерго, Мінмашпрому, житлово-комунальні споживачі та бюджетні організації. Дуже великі борги мають споживачі Вінницької (49,4 відсотка від загальної вартості спожитого газу), Волинської (51,7 відсотка), Дніпропетровської (67,2 відсотка), Одеської (74,1 відсотка), Рівненської (70,7 відсотка), Херсонської (56,8 відсотка) областей та м.Києва (80,9).

Наша економіка опинилася на грані серйозних потрясінь. Якщо не буде вжито термінових заходів для погашення заборгованості за використаний природний газ, то це призведе до припинення поставки газу, зупинення основних виробництв і як наслідок — до реальної загрози подальшому функціонуванню народного господарства, незалежності нашої держави.

Цього року нам поставлені жорсткі умови: весь отриманий газ має бути оплачений. Тому ми не можемо надалі розраховувати на те, що уряди і народи Російської Федерації та Туркменистану продовжуватимуть фактично безоплатно постачати газ в Україну.

У зв'язку з цим для забезпечення споживачів природним газом цього року і в наступний осінньо-зимовий період 1995/96 року треба насамперед погасити заборгованість за використаний природний газ, регулярно здійснювати поточні платежі. В умовах високих цін на газ, що імпортується, відсутності бюджетних коштів для покриття різниці в цінах на газ у нас немає іншого шляху і можливості зменшити борги, як значно скоротити його споживання. Тільки за таких умов уряд зможе вишукати кошти для кредитування і закупівлі протягом травня-вересня 1995 року 17 млрд.куб.метрів газу для закачування його в підземні сховища з використанням в наступний осінньо-зимовий період, гарантувати безперебійне постачання газу.

В обставинах, які склалися, уряд змушений здійснювати заходи не тільки для встановлення жорсткого контролю за використанням газу, безумовного припинення поставок його боржникам, а також піти і на такі кроки, як відключення на весь літній період подачі газу населенню, що, передусім, торкнеться споживачів сільської місцевості.

Звертаємось до керівників підприємств, організацій, населення, усіх споживачів природного газу зрозуміти і усвідомити ту загрозу, яка може мати місце у разі припинення зовнішніх поставок голубого палива в Україну. Без зовнішніх закупок газу зупиняться більшість електростанцій, металургійні і хімічні комплекси, підприємства харчової промисловості, комунально-побутові підприємства.

Дуже просимо народних депутатів усіх рівнів: використайте свій статус і авторитет і допоможіть вплинути на стан поліпшення розрахунків за енергоносії, широко розгорнути кампанію за їх економне використання.

Ми розуміємо, як боляче населення відчуває підвищення цін на енергоресурси, однак можливості дотування споживання газу всім категоріям населення вичерпані, можливість споживання цього палива в борг теж вичерпана. Без регулярної оплати газу поставки будуть припинені. Саме цим обумовлені дії уряду щодо змін тарифів на житлово-комунальні послуги з лютого 1995 року.

В умовах вимушеного поступового вирівнювання внутрішніх і зовнішніх цін на газ уряд закликає обл(міськ)виконкоми якнайшвидше забезпечити роботу служб з надання субсидій громадянам, які мають упорядкувати використання дотацій за спожитий природний газ у житлово-комунальному секторі, надання підтримки тим сім'ям, які не в змозі за рахунок власних доходів покрити зростаючі ціни на енергоресурси. Звертаємося до всіх громадян України, керівників підприємств, установ і організацій пройнятися глибокою відповідальністю, розумінням сучасної критичної ситуації і зробити все для своєчасного внесення плати за використаний природний газ, для ощадливого його використання.

Лише спільними зусиллями ми зможемо подолати цю ситуацію і відвернути від усіх нас загрозу енергетичної кризи.

Уряд України.

У номер

● *Київ*

Вінницькому роду нема переводу

У Києві засноване товариство «Землятцтво вінницьке». Це — добровільна громадська неполітична організація. Подібного товариства ще не було. Принаймні, міністр юстиції України В.В.Онопенко (до речі, сам родом з Вінниччини), котрий реєстрував десятки партій, безліч фондів, запевнив, що це землятцтво — перше. Мета товариства — об'єднати вихідців з Вінниччини у Києві на основі сприяння будівництву незалежної української держави, духовному відродженню, пропагувати славетну історію землі вінницької, культурну спадщину, традиції Поділля. На першому зібранні, на якому було майже 100 земляків, відбулися вибори керівника землятцтва — кошового отамана. Ним став президент корпорації «Укрзовнішінтур» Віталій Безносюк.

● *Черкаси*

«Засекречені» суперсади

На Черкащині розпочато закладку найбільших в Україні суперінтенсивних садів голландської селекції. Господарства, що відроджують садівничу галузь, занапащену горбачовсько-лигачовською антиалкогольною кампанією, співпрацюють з новоствореним обласним управлінням «Черкасисадвинпром».

Унікальні саджанці, яких можна посадити на гектарі не 300 штук, як звичайно, а 1,5—2 тисячі, виростають максимум до двох метрів і вже на другий рік плодоносять. З кожного гектара можна одержати по 200—300 центнерів яблук, а при ретельному господарюванні добитися ще щедрішого урожаю — 500—600 центнерів.

Українсько-голландські сади поки що «засекречені». Керівники господарств мають гіркий досвід: торік саджанцям «приробляли ноги» злодії-комерсанти і продавали їх на базарі.

● *Одеса*

Святкують гагаузи

Оригінальним святом — фестивалем гагаузької культури, що пройде під гаслом «За мир та злагоду», — вирішили відзначити 50-річчя Великої Перемоги представники нечисленної древньої народності, що мешкає на півдні Одещини. Гагаузів, які оселилися тут 200 років тому, близько 28 тисяч, однак вони зуміли зберегти свою культуру й звичаї.

Фестиваль, проведення якого підтримала Одеська облрада, розпочинається 6 травня. Наступного дня в селі Виноградівка Болградського району завирує обрядове дійство «Хедерлез», відкриється виставка творів народного художника Петра Чекира, пройдуть концерти художніх колективів — місцевих і з Молдови та Туреччини. Завершать свій фестиваль гагаузи 9 травня спільно з представниками інших національностей, що мешкають у Придунав'ї.

«Київ—Славутич-95»

У місті чорнобильських енергетиків Славутичі фінішував третій благодійний надмарафонський пробіг «Київ—Славутич-95», який проходив під девізом: «Благодійність, екологія, людина» і був присвячений дев'ятим роковинам трагедії на Чорнобильській АЕС.

За чотири дні учасники марафону подолали 202 кілометри за маршрутом: Київ—Козелець—Красилівка—Чернігів—Славутич. Було виконано заплановані акції — доставлено благодійну й гуманітарну допомогу дітям-сиротам та інвалідам в селах Семиполки і Красилівка, а також в містах Козелець, Чернігів і Славутич.

Перше місце серед марафонців посів Ігор Окілка (Львівська обл.) друге — кияни Валерій Христенок, третє — Володимир Конопльов (Сокаль Львівської обл.).

Організатори пробігу вже розробляють проект пробігу до 10-ї річниці Чорнобильської катастрофи, де заплановано приїзд представників із США, Франції, Японії.

Олександр НІЩУК,
виконавчий директор пробігу «Київ—Славутич-95».

Урожай-95

Весна засіяла надію

***НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ** селянський люд напрочуд працьовитий. Не одне господарство краю славилося і дорідними урожаями, і високою продуктивністю тваринництва. Але, на жаль, економічна криза зумовила спад виробництва. Нині господарства вже потроху спинаються на ноги, починає налагоджуватися чітка, ритмічна робота.*

Це засвідчили підсумки другого півріччя минулого року. Якщо звітні таблиці попередніх років рясніли мінусами, то січень нинішнього показав, що спаду виробництва з багатьох показників сільськогосподарської діяльності не відбувається.

Нині, незважаючи на скруту, всі господарства області повністю забезпечені високоякісним насінням, паливно-мастильними матеріалами, добривами. Завдяки високій майстерності та винахідливості інженерних служб РТП у місцевих умовах налагоджено не лише ремонт техніки, а й реставрацію дефіцитних запчастин, випуск складних деталей на заводах області. На досвіді роботи Чортківського РТП Мінсільгосппрод навчав фахівців інших областей, як вижити за нинішніх умов. Радує і організованість весняно-польових робіт. Ось-ось мають з'явитися дружні сходи цукрових буряків. Невдовзі буде завершено сівбу кукурудзи, скоро приступлять селяни і до обробітку просапних.

— Земля для нашої області — то головний капітал, — говорить голова облради Борис Косенко. — Тож робитимемо все, аби мати від неї максимальну віддачу. Цього року мусимо зібрати на 100—170 тисяч тонн більше хліба, а кожне господарство, аби вижити, повинно мати не менше 120—130 тонн цукру.

Позиція облвиконкому знайшла підтримку на місцях. У господарствах усіх районів агрегати працювали від зорі до зорі. І багато з них ще до Великодніх свят завершили сівбу ранніх зернових. Першими справилися хлібороби Збаразького, Чортківського, Теребовлянського районів. Упродовж багатьох років тут утримує лідерство колгосп імені Лесі Українки Теребовлянського району. Торік, приміром, колгосп зібрав на круг близько 60 центнерів зернових, 400 — цукрових буряків. Дбаючи про кормову базу, господарство реалізувало понад 200 тонн м'яса. Та й нинішнього року хлібороби вже завершили сівбу зернових, цукрових буряків, кукурудзи.

Нині на Тернопільщині стає дедалі більше таких господарств, як колгосп імені Лесі Українки. Злагодженіше починають працювати райсільгосппроди, облрадою зроблено значний крок до реального впровадження земельної реформи. Все це додає оптимізму, надій на врожайний завтрашній день.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Тернопільська область.

І САМ НЕ ГАМ, І ДРУГОМУ НЕ ДАМ

Конфліктна ситуація

***НИНІ** багато людей навертаються до землі. Городяни в цьому не виняток. Адже земля допомагає вижити. Та й згодьтеся: вирощене своїми руками — то не куповане. Тим більше, що нині можна користуватися наділами п'ять і більше років. А це означає, що кожен господар може і добре підживити землю, і гарно обробити її.*

Як коло малого дитяти, ходили коло землі і вісімнадцять пенсіонерів, яким надали невеличкі городи на околиці міста. Городницьке товариство «Ягідка» вважалося цілком узаконеним, бо виникло з дозволу Таромської селищної, Ленінської районної та Дніпропетровської міської Рад. Здавалося б, кому можуть заважати оті городи?.. Але стали вони поперек горла місцевому лісникові Василю Іваннікову. Отож і вирішив він проявити характер, заборонивши пенсіонерам будь-що садити чи сіяти.

Пенсіонери, які вже багато сил і коштів вклали в освоєння ділянок, негайно відрядили гінців до лісгоспзагу, оскільки загалом територія належить йому, до підприємства електромереж, оскільки йдеться про смугу, відчужену під лінію електропередач, нарешті й до міськвиконкому, який нині розпоряджається землею. Допоки ці інстанції нарізно й разом з'ясовували ситуацію та обмінювалися думками і враженнями, сталося неймовірне.

Лісництво, відчувши, певно, що програє в цій ситуації, загнало на спірні сімдесят шість соток техніку і повністю перенівечило їх. Поглумилося з землі, згорнувши весь чорнозем на купи.

За висновками польового обстеження Дніпропетровського філіалу Інституту землеустрою, «на всій ділянці знято і складовано у тимчасові відвали гумусний шар на глибину 50 см. Це призвело до змішування перегнійно-акумулятивного і перехідного горизонтів грунтового профілю, а також до порушення капілярної системи забезпечення рослин вологою». Для відновлення родючості орного горизонту необхідно здійснити вирівнювання ділянки в два сліди, оранку на глибину 28—30 см з ущільненням, а також культивацію з боронуванням. Крім цього треба внести 23,4 тонни органічних та 4,7 центнера мінеральних добрив.

Тепер цю землю треба відроджувати. Але чи відродиться совість у тих, хто над нею вчинив таку наругу? Так само, як і над тими, хто своїми мозолистими руками пестив її.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Що маємо з гусака

Херсонські птахівники віднайшли надійне джерело додаткових прибутків. У спеціалізованих господарствах освоєно стрижку гусей. Птахи нормально переносять цю операцію, і пострижена влітку гуска до зими знову вкривається густим білим пухом. Цей пух має великий попит не лише на вітчизняних, а й на зарубіжних підприємствах легкої промисловості. Солідну партію цієї сировини вже купила у херсонців німецька фірма «Сандерс», виплативши по мільйону карбованців за кілограм.

Зняти з гусака пух складніше, ніж постригти вівцю. Однак у нас уже з'явилися професіонали, котрі пропонують послуги птахофермам Херсонщини і сусідніх областей. В акціонерному товаристві «Херсонські комбайни» налагоджено випуск спеціальних електричних машинок для цієї операції.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Приємні новини

«Труд» запрошує до... гречки

***НАВІТЬ** за нашої фінансової скрути у господарствах Єланецького району Миколаївської області не припиняється житлове і промислове будівництво. У цьому велика заслуга будівельників райагробуду, який очолює Валентин Саркісян. Особливо йому вдячні новосели, які постійно отримують житло у Єланці та селах району.*

А недавно у радгоспі «Труд», який спеціалізується на виробництві елітних сортів насіння різних сільгоспкультур, збудовано новий завод. Тут змонтовано сучасну лінію для переробки гречки з термообробкою. Імпортне обладнання дає можливість значно зменшити втрати зерна.

— Виробничі потужності нового підприємства дають йому змогу обслуговувати господарства не тільки нашого району, — каже голова Єланецької райради Микола Завгородній. — Ми чекаємо, що послугами скористаються і сільчани з сусідніх районів області та інших областей півдня України. До речі, обробка гречки ведеться у стислі строки, а якість дуже висока. До радгоспу «Труд» прокладено асфальтівку з району і до обласного центру можна дістатися швидко.

Сергій ЯРИК.
Миколаївська область.

КОГО І ЯК МИ ОБСЛУГОВУЄМО

Коментар

ЗАПИТАННЯ ВЗАГАЛІ — риторичне. Зважаючи на те, що ринок послуг переживає, умовно кажучи, кризу жанру, покладатися залишається на самообслуговування. Мінстат твердить, що торік кількість підприємств побуту скоротилася на 3300, тобто на 8,4 відсотка, тоді як у світі навпаки — кількість підприємств і торгівля послугами невпинно зростають.

Отже, той факт, що послуги держави становлять більш як третину ВВП свідчить про те, що навіть за недолугий сервіс населення мусить сплачувати потрійну ціну. Поки що цей бізнес економічно малопривабливий і швидко посувається в «тінь». З цієї та інших причин, послуги України, як традиційні, (житлово-комунального, побутового, медичного обслуговування та ін.), так і специфічні (банківського, рієлтерського, брокерського обслуговування тощо) не вельми потребують на зовнішньому ринку.

Відтоді як старорежимне «що пан бажає?» витіснило революційне «шо надо?» в Україні взагалі не практикували комплексний аналіз з утримання соціальної сфери. Покладалися на фінансові можливості підприємств, закріплюючи за їхніми балансами житлові фонди, об'єкти охорони здоров'я, громадського харчування, культури тощо. У 1995 році з'ясувалося, що утримання цього господарства потребує не менш як 500 трильйонів карбованців, а коштів немає. Очікується, що Президент України підпише указ про передання майна об'єктів, які забезпечують соціально-економічні потреби мешканців населених пунктів, у комунальну власність. Незалежно від того, який буде механізм реалізації цього указу, не обійтися, мабуть, без приватизації, на яку у різних парламентських груп і фракцій різні погляди. Доки погляди будуть узгоджуватися, форми і методи обслуговування населення навряд чи зазнають змін.

Сергій ВЛАД.

У номер

● *Кіровоград*

Дві тисячі телефонів до Дня Перемоги

Саме на стільки зросте кількість абонентів, що мешкають на вулицях Попова і Жадова в обласному центрі. Завершення монтажу АТС-54 планують до Дня Перемоги. Першими будуть телефонізовані 300 квартир інвалідів та учасників Великої Вітчизняної війни, інших пільговиків.

Це вже дев'ятнадцята станція в місті, з введенням якої в дію значно збільшиться телефонна мережа. А прискорити її пуск допоміг міськвиконком, що заздалегідь пообіцяв ветеранам телефонізувати квартири до святкового дня.

● *Львів*

Починай з першого поверху

Львівський міськвиконком прийняв постанову про використання перших поверхів історичних архітектурних будівель.

Цим документом передбачено заохочувати всіх орендарів вести ремонтно-реставраційні роботи для збереження архітектурних пам'яток — інтер'єрів, вікон, дверей, грат та інших фрагментів міського середовища.

В особливо гарних першоповерхових приміщеннях рекомендовано відкривати магазини, кафе та інші загальнодоступні заклади, щоб усі жителі й гості Львова могли милуватися естетикою будинків, залишених їм у спадок минулими поколіннями.

● *Сімферополь*

Розлучення за обопільною згодою

Виробничого об'єднання «Кримзв'язок» більше не існує. Воно розділилося на два незалежні підприємства: «Кримтелеком», який займатиметься розвитком і експлуатацією електричного зв'язку, та «Кримпошта».

Розділення пов'язане з вимогою Міжнародних фінансових організацій, що надають кредити не для пошти, а для розвитку зв'язку. Нині в Криму налічується 274 тис. телефонів у містах і 52 тисячі — у сільській місцевості.

Щоб залучити кошти місцевих та іноземних інвесторів, «Кримтелеком» має намір 1996 року акціонуватися. В зв'язку з тим, що 70 відсотків доходів зв'язківці отримують від міжнародного та міжміського телефонного зв'язку, а міська й сільська мережі — збиткові, Міністерство зв'язку України розробило національну програму розвитку галузі. На першому етапі передбачено будівництво 26 міжміських цифрових телефонних станцій. Із них 19 уже готові.

● *Донецьк*

Крапля камінь точить

У місті Дружківка, що на Донеччині, встановлюється 100 французьких газолічильників. На черзі 300 лічильників, одержаних за бартером з Великобританії.

Всього житловий сектор міста нараховує майже 7 тисяч приватних будинків і понад 17 тисяч державних квартир. Місцевий же завод газової апаратури готовий забезпечити виготовленими за італійською ліцензією побутовими газолічильниками не лише Дружківку, а й область.

Костюм на замовлення? Поки шиють...

І хвалитися, власне, нічим. За останні 4 роки з 1848 ательє, майстерень, цехів залишилося 827, кількість працюючих на підприємствах сервісу зменшилася на дві третини, попит на ряд послуг впав до критичної межі. Це стосується, зокрема, й пошиття верхнього одягу.

Салон моди на вулиці Горького в обласному центрі, який віднедавна став власністю колективу, має добру репутацію через прихильників індивідуального стилю. Майстри вищої категорії лише один раз знімають мірку, і що найбільше за 10 днів замовлення — костюм чи сукня готова. Уміють тут догодити клієнтові і оригінальним фасоном, і помірними цінами. Скажімо, фірмовий костюм у комерційному магазині коштує кілька десятків мільйонів карбованців, а в ательє пошити подібний або навіть кращий обійдеться в мільйонів сім. Аби витримати конкуренцію, керівництву салону доводиться неабияк крутитися, шукаючи можливості здешевити собівартість продукції.

ЗА ОБСЯГОМ побутових послуг на «душу» Сумська область посідає помітне місце. Але на тлі загального занепаду галузі в республіці це свідчить лише про те, що тут просто темпи руйнації системи обслуговування повільніші, ніж деінде.

Де взяти сучасні тканини, матеріал на підкладку, фурнітуру? Можна, звичайно, скористатися послугами орендного підприємства «Побутсервіс»: воно має прямі зв'язки з виробниками у близькому і далекому зарубіжжі і, власне,покликане забезпечувати матеріально-технічну базу підприємств побуту.Так, транспортні витрати, митні збори, інші накрутки приблизно удвічі збільшують ціни на матеріали, якщо їх одержувати у такий спосіб. Значно вигідніше укласти договір з приватними комерсантами, завдяки яким салон моди й тримається поки що на плаву. Але цілком ймовірно, що цей канал незабаром буде перекрито. Існуюча практика регулярного підвищення податків на товари, що ввозяться з-за кордону, зрештою, призведе до того, що бажаючих займатися цим бізнесом не залишиться. Перспектива для швейників дуже сумна. Змушені будуть купувати тканини вітчизняного виробництва, а вони за якістю значно поступаються імпортним, хоча вже сьогодні набагато дорожчі останніх.

Середній заробіток майстра у салоні 1,5 мільйона карбованців на місяць. З останніх сил колектив прагне все ж зберегти профіль свого виробництва. Однак, чи довго протримається? Більшість інших споріднених підприємств міста вже давно освоює нові сфери діяльності: відкривають магазини, ігорні зали, здають приміщення в оренду. Вивіски служби побуту, щоправда, скрізь залишаються недоторканними. Ідеш вулицями міста: тут тобі «Салон», там «Майстерня», далі — «Ательє». Одне слово, ілюзія повного ажуру у сфері побутово-швейних послуг.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Суми.

«Стригти» набагато легше... купони

ЧОТИРИ РОКИ ТОМУ в Запоріжжі працювало 11 підприємств сфери послуг з 552 структурними підрозділами, які надавали 131 вид побутових послуг і забезпечували роботою 9769 чоловік. Нині ситуація значно погіршилася.

— Передаючи побутове обслуговування в руки трудових колективів, сподівались на покращання роботи галузі, — каже начальник відділу управління споживчим ринком товарів і послуг міськвиконкому Віра Тимошенко. — Проте цього не трапилось. Більше 300 виробничих цехів, майстерень, комплексних приймальних пунктів зачинено. На їхньому місці, немов гриби після дощу, народились різноманітні комерційні структури, магазини, офіси, обмінні пункти валют, де нічого не треба виробляти, а встигай «стригти купони».

До сьогодні в місті ліквідовано більше 30 перукарень. Зараз важко знайти ательє, де б можна було перелицювати костюм, пальто. Не легше відремонтувати годинника, налагодити ручку сумки, відремонтувати парасольку або холодильник.

Єдиний у місті Будинок побуту «Ювілейний» використовується далеко не за своїм призначенням. Тоді як більшість із 90 новостворених у процесі комерціалізації підприємств побутового обслуговування страждають або через тісноту, або від примх орендодавців.

Нерідко можна почути: «Бачите, до чого комерціалізація довела?». І дуже часто таку думку розповсюджують керівники. Забуваючи при цьому підтримати колективи, які вбереглись від розвалу. Не видно допомоги й керівникам нової хвилі, котрі взялися за цю «невдячну» нині справу. Візьмімо хоча б підприємство «Кора», що розмістилося по вулиці Героїв Сталінграда обласного центру. Хлопці обладнали сучасною електронною технікою в'язальний цех, подбали про матеріали, вийшли зі своєю продукцією на світовий ринок. Здавалося б, підтримай їх. Та ба! Коли звернулися за допомогою стосовно оренди приміщення, де планували розмістити панчішно-шкарпеткове виробництво, їх немов не почули.

— А чи спостерігається здорова конкуренція між тими підприємствами, що залишилися? — запитую Віру Тимошенко.

— Конкуренції практично нема, — відказала вона. — Хіба що на рівні майстрів, про яких кажуть: «У нього — золоті руки».

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

КОЛИ ГАРАНТІЯ — НЕ ГАРАНТІЯ

ВЛІТКУ минулого року хмельничанин Олександр Котовський зробив собі подарунок — купив донецький холодильник «Норд». Та вже третього дня радість обновки змінилася смутком — вийшов з ладу компресор. Відтоді вісім місяців директор місцевого заводу «Ремпобуттехніка» Володимир Фурман особисто обривав телефони Донецького заводу холодильників та його філії у Вінниці, аж поки вдалося обміняти бракований агрегат.

Випадок з холодильником — типовий. Питання гарантійних ремонтів — проблема. Майже всі підприємства Росії розірвали угоди на постачання запасних частин для гарантійних ремонтів. Слідом за «старшим братом» пішли й підприємства України. Першими перестали компенсувати свій брак дніпропетровські агрегатний і машинобудівний заводи, кіровоградське ВО «Червона зірка», харківський «Електронмаш». За останній час багато побутової техніки почали випускати й підприємства Хмельниччини, однак жодне з них не уклало угоди з побутовцями на гарантійне обслуговування.

Законом про захист прав споживачів зобов'язано торговельні організації обмінювати покупцям неякісні товари. Однак цю вимогу закону виконують тільки під тиском штрафних санкцій, коли знесилений покупець скаржиться вже в управління з захисту прав споживачів.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

У номер

• *Варшава*

У наших сусідів — свято

Учора Республіка Польща відзначила своє національне свято, яке у Польщі називають Свято Конституції 3 травня.

Можна сказати, що це — урочистий момент в історії парламентаризму, адже цього дня 1791 року Польський Сейм уперше в Європі ухвалив Основний Закон. Це була спроба вивести Польщу з катастрофічного стану: країна, яка ще півстоліття тому була чи не найбільшою в Європі, не мала ні постійно діючої армії, ні повноважного уряду, а її справи вирішували сусідні імперії та кільканадцять аристократичних родин.

Цього року в урочистих заходах з нагоди свята, які відбулися у Варшаві, взяли участь Президент країни Лех Валенса, Прем'єр-міністр Юзеф Олекса, голови обох палат польського парламенту.

• *Нью-Йорк*

Ембарго — засіб проти тероризму

Президент Клінтон оголосив про повне припинення торгових зв'язків з Іраном, сподіваючись завдати удару тероризмові. «Я впевнений, — сказав глава Білого дому, виступаючи у неділю в Нью-Йорку на Всесвітньому єврейському конгресі, — що запровадження торгового ембарго проти Ірану — найефективніший засіб, удавшись до якого наша країна зможе допомогти приборкати прагнення Ірану стати володарем зброї масового знищення і підтримувати терористичну діяльність». Із закликом підтримати американську ініціативу Клінтон звернувся до країн «великої сімки». Це питання стане предметом розгляду на наступній зустрічі в Галіфаксі.

• *Київ*

Деталі узгоджено. Незабаром візит

На брифінгу в Міністерстві зовнішньоекономічних зв'язків, влаштованому разом з державним секретарем із зовнішньоекономічної діяльності Швейцарії Франценом Бланкартом, віце-прем'єр-міністр України, міністр зовнішньоекономічних зв'язків України Сергій Осика повідомив, що узгоджено останні деталі візиту Президента України Леоніда Кучми до Швейцарії. Очікується, що під час візиту Президента будуть підписані важливі економічні угоди.

• *Алмати*

Альтернативи нинішньому Президентові немає

За попередніми даними, на референдумі щодо продовження терміну повноважень Президента країни Нурсултана Назарбаєва до 2000 року, що відбувся минулої суботи в Казахстані, «за» — висловилися 95,46 відсотка казахстанців, які прийшли на дільниці для голосування. А всього у плебісциті взяли участь 91,26 відсотка громадян країни, які мають право голосу.

• *Бєлград*

Війні, схоже, нема кінця

Дедалі більш жорсткий характер набувають бойові дії між наступальною хорватською армією та частинами країнських сербів у Західній Славонії (частини Країни). За повідомленням командування сил ООН, у районі міста Нова- Градишка почався танковий бій. Хорватська авіація здійснила кілька нальотів на країнське містечко Стара-Градишка, зруйнувавши міст через ріку Сава. Наступальне на Країну хорватське угруповання налічує 8 тис чоловік з танковими та артилерійськими частинами.

Коментар

ЄВРОПА — НЕ ЗА СІМОМА МОРЯМИ

(Початок на 1-й стор.).

Також Леонід Кучма мав зустрічі з Президентом Італії Оскаром Луїджі Скальфаро, Прем'єр-міністром Ламберто Діні, міністром закордонних справ Італії Сузанною Ан'єллі, іншими посадовими особами.

Протягом двох днів було підписано кілька вкрай важливих для обох держав документів: Договір про дружбу і співробітництво, міжурядові угоди про взаємний захист інвестицій (що повинно посприяти розвитку торговельно-економічних відносин, адже на сьогодні частка італійського імпорту в Україні — 6 відсотків, що на думку обох сторін замало), про повітряне сполучення, програми про культурне співробітництво на 1995—1998 рр. Також під час візиту було офіційно відкрито посольство України в Італійській Республіці.

За словами міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка, візит Леоніда Кучми до Італії — це складова частка стратегії зовнішньої політики України, один з напрямків якої — поглиблення співробітництва з країнами «великої сімки». Окрім того, оскільки сьогодні найближча мета України — вступ до Ради Європи, наша держава намагається заручитися підтримкою з боку країн її членів.

Але впадає у вічі й інше: останнім часом, не відкидаючи важливості якнайтісніших відносин із заокеанськими партнерами, Україна почала активний пошук однодумців в Європі. Справді, Європа не за сімома морями, маємо подібні проблеми, спільні європейські традиції, культуру... А щодо Італії, і схожу внутрішньополітичну та економічну ситуацію.

Кілька місяців тому італійський уряд очолив технократ Ламберто Діні (пригадайте, саме так називають зарубіжні засоби масової інформації і Леоніда Кучму, який з приходом до влади поставив на кін економічні проблеми). Ламберто Діні, так само як і Президент України, пообіцяв, що готовий вдатися до непопулярних заходів, аби найближчим часом стабілізувати італійську економіку. На що одразу масовими акціями протесту відреагували місцеві профспілки, основною вимогою яких було: реформи не за рахунок пенсійних та соціального захисту фондів (і знову можна простежити подібність ситуацій). Італійський Кабмін уже підготував проект пенсійної реформи, проте домовленість з профспілками досягнута поки тільки з одного питання: збільшення пенсій. Щодо того, звідки візьмуться кошти, спільної думки немає. Витрати на виплату пенсій уже сьогодні — одна з головних статей держбюджету. Нині уряд намагається умовити профспілки збільшити внески до пенсійного фонду із заробітної плати робітників.

Одночасно уряд планує покращити умови роботи приватного сектора (на сьогодні близько 90 відсотків власності курирує держава), які є менш сприятливі, ніж — приватних іноземних підприємців, що працюють в Італії. Налагодити експорт, зокрема і до України, ринок якої, звісна річ, привабливий не тільки для Італії. Отож українській та італійській сторонам є про що поговорити.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Чехословаччина. Воїни Радянської Армії серед мешканців міста Усті-над-Орлицею. Травень 1945 року.

ІТАР—ТАРС.

Таємниці

«Попросили» дуже тихо

Співробітники чеських спецслужб вели спостереження за 128 офіцерами іноземних розвідок, що перебували в Чехії під «дахом» закордонних дипломатичних, торгових і громадських організацій.

Факт ведення ними підривної діяльності проти Чехії для контррозвідки незаперечний. Про це говориться в секретній доповіді, яку підготовлено Службою безпеки Чехії.

Про його зміст на сторінках газети «Лідове новини» повідомив відставний офіцер цього відомства Ярослав Башта. На думку газети, чеські спецслужби зацікавлені в перевербуванні розвідників, і їм це з успіхом вдається.

Гучні процеси не обіцяють нічого, крім міжнародних скандалів, а конкретна робота, що провадиться з іноземними резидентами щодня, дозволяє робити шпигунів власними інформаторами. Тільки у крайніх випадках, якщо іноземець не бажає співробітничати, його «тихо» видворяють за межі держави, а мережа його агентів назавжди припиняє існування.

Юрій ПІЧУГІН, ІТАР—ТАРС (з ПАР)

«Міс світу-92» сплачує за рахунком

«Міс світу-92» росіянка Юлія Курочкіна владнала конфлікт з південноафриканською компанією з оренди автомашин «Баджет рент енд кар».

У листопаді минулого року колишня переможниця престижного конкурсу краси відвідала чергове «супершоу», що відбувалося за традицією в розкішному культурно-розважальному центрі ПАР «Сансіті». Саме там вона свого часу стала володаркою світової корони.

Цього разу поїздка залишила у місцевої сторони не такі приємні спогади. На ім'я знаменитої гості було орендовано машину, яку за кілька днів виявили кинутою на якомусь путівці. Поліція оперативно зв'язалася з фірмою, яка, в свою чергу, спробувала розшукати Ю. Курочкіну. Проте з'ясувалося, що вона вже залишила Південну Африку. А «знайти кінці» в Москві було аж ніяк не просто. Виставлений компанією рахунок на тисячу доларів «завис», та несподівано минулого тижня від колишньої королеви надійшов факс. У ньому повідомлялося, що вона особисто не користувалася машиною, а надала її в розпорядження журналіста з «Московского комсомольца», який освітлював конкурс. Останній присягався сплатити оренду, проте слова не дотримав,та ще й до того ж загубив «засіб пересування».

Як би там не було, «Баджет рент енд кар» претензій до «Міс світу-92» більше не має, бо за листом надійшов і чек на зазначену суму. На радощах фірма навіть поширила тут у п'ятницю з даного приводу спеціальний прес-реліз. «Ми просто у захваті, що цей неприємний казус залишився у минулому», — повідомив телефоном кор. ІТАР—ТАРС представник компанії Грег Кукард. Він висловив сподівання, що «непорозуміння, що постало між міс Курочкіною та газетою з важковимовною по-англійськи назвою, також буде розв'язано полюбовно».

Вігеп САРКИСЯН, «Голос України» (з Єревана)

Розпинали на Голгофі народ

Вірмени і громадськість багатьох країн відзначають скорботну дату: 80-річчя геноциду

В історії вірменського народу багато що складається з попелу й жаху, пограбувань і спустошення, і здавалося, що ця історія мала б погаснути 1915 року через геноцид, вчинений Османською Туреччиною. Через цей найтяжчий перед людством злочин Західна Вірменія цілком позбулася свого півторамільйонного населення (а народ, який залишився в живих, — своєї історичної батьківщини) і розселилася по всьому світу, утворивши численні колонії — вірменську діаспору.

Та життя катів було коротшим, аніж життя безневинноубієнних, бо нащадки останніх постійно підтримували вогонь пам'яті. Патріотизм вірмен тому й сильний, а відкрита рана така пекуча, що вірмени ніколи не відривалися від своєї історії, хоч би якою трагічною вона була. Так, ті події залишили глибокий слід у пам'яті народу, стали частиною духовного життя кожного вірменина.

Сьогодні весь народ, громадськість багатьох країн світу не тільки відзначає 80-річчя скорботної дати, а й вимагає засудження і визнання світовим співтовариством факту геноциду вірмен, установлення історичної справедливості. Комісії «Ай Дата» (вірменського суду), розкидані по всьому світу, десятиріччями збирали документи тих трагічних днів. Після визнання Європарламентом факту знищення вірмен минуло кілька років, і ось днями ще й Державна Дума Російської Федерації у своїй офіційній заяві «...засуджує організаторів знищення вірмен, висловлює своє співчуття вірменському народові і розглядає 24 квітня як день пам'яті жертв геноциду». Найближчими днями своє офіційне ставлення до трагічних подій 1915 року висловлять ще 8 країн.

Дзвонять дзвони в усіх вірменських церквах світу. Безкінечний потік людей лине на Єреванську височину Ціцернакаберд, де розташовано Меморіальний комплекс. Завершилася церемонія покладення вінків, відбулося відкриття Музею геноциду вірмен. Напередодні завершилася міжнародна конференція на тему «Питання геноциду» за участю відомих учених із 15 країн світу. В Будинку камерної музики та Філармонічному залі пройдуть концерти, присвячені пам'яті жертв, у кафедральному соборі Св. Ечміадзіна — поминальна літургія за безневинноубієнними.

В одному із сіл Араратського району 80-річний репатріант із Франції, указуючи на біблейську гору, пояснив: «Я щоранку обполіскую обличчя водою і вітаюсь з Араратом. Наші черевики вологі від Потопу, синку». Може, тому для кожного вірмена вид на біблейський Арарат — аж ніяк не пейзаж...

Україна разом з вірменським народом вшановує пам'ять двох мільйонів вірмен, що стали жертвами геноциду 1915 року. У Києві пройшов День пам'яті, в якому взяли участь Тимчасовий Повірений у справах Республіки Вірменія в Україні Грач Сілванян, голова Товариства Україна—Вірменія Олександр Божко, професор НАН України Віталій Сарбей. В організації Дня пам'яті взяла участь вірменська община в Києві.

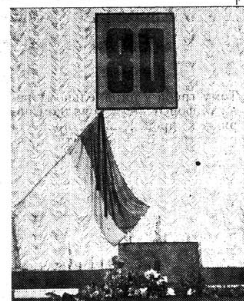
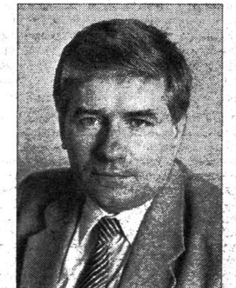

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ІНШОЇ АЛЬТЕРНАТИВИ НЕМАЄ

ТРИЧІ мав рацію Президент України Л. Кучма, коли, виступаючи у Верховній Раді, наголосив: якщо не буде єдності і взаєморозуміння у реалізації стратегії реформ законодавчої й виконавчої гілок влади, не буде знайдено спільних підходів до розв'язання принципових питань економіки й духовного життя суспільства, то ми не маємо жодних шансів не тільки на гідне прийдешнє, а й на виживання сьогодні.

Запекла боротьба, що розгорнулася нині на політичному олімпі країни й підігрівається певними політичними колами, замішана більше на амбіційності й самозвеличуванні окремих особистостей, котрі претендують на право сповідувати істину в останній інстанції, аніж на справді глибоких об'єктивних суперечностях. Вона також пояснюється небажанням стати вище рівня тієї чи іншої партії, переступити через вузькопартійні, вузькокланові інтереси і підійти до розв'язання тих чи інших проблем з позицій вищих інтересів держави й народу.

Візьмімо хоча б одне з найбільш наболілих питань —

НА СЬОГОДНІ як у суспільстві, так і в парламенті, оскільки Верховна Рада віддзеркалює ситуацію, що склалася в країні, розклад політичних сил, поглядів, переконань і являє собою ніби соціальний зріз усього нашого суспільства, сформувалися чотири точки зору на проблему приватизації.

приватизацію. Адже основна ідеологія приватизації полягає не в роздрібненні і в розподілі всієї загальнодержавної власності на рівні частки — усім порівну, що призведе до ще гіршої за існуючу ситуації. А в пошуку ефективних власників, здатних як професійно керувати нічийною державною власністю, так і інвестувати у виробництво власні кошти, які неспроможна вкласти держава, з метою підвищити ефективність роботи підприємства в цілому.

У відповідь на некоректну критику щодо того, ніби не всі приватизовані підприємства різко поліпшили якісні показники своєї роботи, а отже, немає сенсу проводити приватизацію, можна навести таку аналогію. Те відчуття комфортності, що його зазнає людина від літнього одягу спекотного літа, перетворюється на різкий дискомфорт, якщо вийти на вулицю в такому одязі в зимову холоднечу. Він зручний і необхідний за певних погодних умов. Так само і приватизовані підприємства. Якби вони потрапили справді у сформоване ринкове середовище зі стабільно діючими законами, результат, звичайно, позитивний, був би помітний уже нині. Оскільки ж про розвинуте ринкове середовище, так само як про стабільне законодавство, сьогодні можна лише помріяти, то, як кажуть, «маємо те, що маємо». Тому треба у паралельному режимі форсованим порядком поряд з проведенням процесів приватизації створювати адекватні ринкові умови для ефективного функціонування підприємств недержавної форми власності. Передусім ідеться про ринок цінних паперів.

На сьогодні як у суспільстві, так і в парламенті, оскільки Верховна Рада віддзеркалює ситуацію, що склалася в країні, розклад політичних сил, поглядів, переконань і являє собою ніби соціальний зріз усього нашого суспільства, сформувалися чотири точки зору на проблему приватизації.

Прихильники **першої** точки зору категорично заперечують будь-які форми й методи приватизації і вбачають перспективу України у вчорашньому дні, у поверненні до жорсткої командно-адміністративної, планово-розподільчої економіки, що базується виключно на загальнодержавній власності.

Прихильники **другої** точки зору сповідують лише одну, так звану народну форму приватизації, на їх думку, — найсправедливішу, категорично заперечуючи й не сприймаючи при цьому всі інші. А саме: вони вважають, що всі заводи і фабрики, усі підприємства мають бути чи то безоплатно, чи то за чисто символічну ціну передані тим трудовим колективам, які на них працюють. При цьому повністю відкидають можливість узяти участь у приватизації для багатомільйонної маси пенсіонерів, студентів, військовослужбовців, працівників бюджетної сфери, залишаючи їх за бортом приватизаційних процесів, надаючи їм можливість лише спостерігати осторонь за таким переділом власності.

Третя, також досить численна, група людей бачить лише один магістральний шлях приватизації — роздробити всю загальнодержавну власність і усім порівну, на їхню думку, справедливо поділити між усіма громадянами України. Хоча від такої приватизації, коли власниками підприємства одночасно стануть одразу кілька сотень, а то й тисяч чоловік, навіть таких, які на ньому не працюють, не вклали жодних інвестицій, але одразу ж здобувають право претендувати на одержання дивідендів з прибутку, фінансовий стан даного господарського об'єкта тільки погіршиться.

І, нарешті, **четверта** точка зору, якої дотримуються окремі найрадикальніше настроєні реформатори, що обстоюють виключно грошову приватизацію. Суть їх позиції зводиться ось до чого. Приватизація, на їхню думку, — то розпродаж державою своєї власності. Коли ж держава в цьому разі виступатиме в ролі продавця, то вона має бути кровно зацікавлена продати якнайдорожче з метою згодом використати кошти, одержані від приватизації, для структурної перебудови економіки, фінансування соціальних програм.

Парадокс усього вище викладеного полягає в тому, що прихильники кожної точки зору визнають виключну правомірність лише власної позиції, з порога відкидаючи решту, не кажучи про якісь компроміси.

Але ж відкинута Верховною Радою президентська програма

ХОТІЛОСЯ б, щоб той допущений перекіс у перетягуванні владних повноважень від виконавчої влади в бік законодавчої, який стався в процесі другого читання Закону про владу у Верховній Раді, було виправлено узгоджувальною комісією.

приватизації саме й пов'язує й узагальнює всі чотири існуючі підходи. З одного боку, парламент затвердив список підприємств, які з огляду на їх загальнодержавне значення не підлягають приватизації. З другого боку, ті орендні підприємства, де трудові колективи скористалися правом викупу, стали так званими народними підприємствами, що цілком перейшли у власність трудових колективів. По-третє, через механізм сертифікатної приватизації кожен громадянин України незалежно від його віку, професії, соціального статусу матиме рівну можливість реалізувати своє право як власника частини державної власності. І, нарешті, мала приватизація піде тільки за гроші на конкурсних засадах. Причому 80 відсотків коштів, одержаних від малої приватизації, мають піти на поповнення місцевих бюджетів і використовуватися місцевими органами влади на власний розсуд.

Здавалося б, що іще потрібне? А потрібен здоровий глузд. Потрібна готовність до компромісу й консолідації зусиль усіх партій і рухів заради однієї мети — виходу з кризи та побудови суспільства, гідного людини.

Або візьмімо хоча б надзвичайне загострення пристрастей у найвищих політичних колах з приводу Закону про владу. Дехто вважає, що такий закон непотрібний взагалі, треба приймати нову Конституцію. Інші хочуть цим законом замінити стару Конституцію і т.д. Але спробуймо, відкинувши всіляку політичну кон'юнктуру, тверезо проаналізувати ситуацію, що склалася, і заглянути хоча б на два-три ходи вперед. Гадаю, як нині, так і в найближчій перспективі прийняти нову Конституцію буде практично неможливо. Суспільство зараз поляризоване, розколоте. Тому, хоч би якою була процедура прийняття нової Конституції, — чи то Верховною Радою, чи то спеціально обраними для цього конституційними зборами, чи то загальнонародним референдумом, — важко буде, очевидно, розраховувати одержати з будь-якого проекту конституційних дві третини голосів. Прийняття Конституції простою більшістю спричинить лише додаткові кривотлумачення в суспільстві, його подальший розкол і поляризацію. Тому тактичний хід з прийняттям Закону про владу на той період, доки в країні трохи стабілізується обстановка і справді виникне можливість конституційною більшістю прийняти нову Конституцію, є вельми розумним і своєчасним. Чинна на сьогодні Конституція вже не відбиває достатньою мірою реалій, які склалися, та й прийнята вона була лише простою більшістю в парламенті.

Хотілося б, щоб той допущений перекіс у перетягуванні владних повноважень від виконавчої влади в бік законодавчої, який стався в процесі другого читання Закону про владу у Верховній Раді, було виправлено узгоджувальною комісією. А парламентові вистачило б державної мудрості і здорового глузду при остаточному прийнятті цього закону в третьому читанні досягти консенсусу щодо головної основоположної засади — поділу повноважень трьох гілок влади — законодавчої, виконавчої та судової. Політичний знаменник тут один. Усі гілки влади мають бути досить сильні і збалансовані, щоб виключити можливість перекосів у найвищих ешелонах державної влади.

Є ще один аспект цієї проблеми. Як на мене, у нашій державі зруйновано головне. Зруйновано жорстку вертикаль виконавчої влади. В результаті приймаються рішення нагорі, донизу не доходять, ніхто ні за що не відповідає, ніхто ні перед ким жодної відповідальності не несе. У країні безлад, у якому чудово почуваються хапуга і злодюга, і практично є беззахисним простий чесний трудівник. Якщо кинути ретроспективний погляд у минуле на 6—7 років, то тоді такою владною вертикаллю була партійна вертикаль. Приймалися рішення на з'їзді чи пленумі, спускалися на обком, обком — на міськком, міськком — на райком, райком — на первинні партійні організації. Хтось за щось відповідав, хтось перед кимось звітував. Партійна влада прогнила. Але ж навіть шахтарі знають, що коли стояк у лаві прогнив, то перш ніж вибити старий, підводять новий, щоб не обвалилася покрівля. У нас же колишню партійну вертикаль вибили, а нову не підвели, і як наслідок — цілковита втрата керованості в країні. Останнім часом нерідко ставлять одне й те саме питання: чому в нас не виконуються жодні закони? Є вже й стан-

ТОМУ виникає необхідність прийняття вельми продуманого, зваженого, добре опрацьованого політичного рішення, котре, з одного боку, сприяло б максимальному використанню надзвичайно потужного потенціалу інтеграційних зв'язків з СНД і передусім з Росією у рамках непорушності української державності. А з іншого — в міру нарощування економічного потенціалу України не втратити нашого головного стратегічного орієнтира — інтеграції до світової системи господарювання.

дартна наукоподібна відповідь: немає механізму реалізації законів. Але ж стрижнем чи серцевиною механізму реалізації будь-якого закону і є жорстка вертикаль виконавчої влади.

Тому, щоб ліквідувати правове свавілля у країні, відновити хоч якусь керованість економікою, поступово взяти ситуацію під контроль, Закон про владу має бути прийнятий. У ньому, виходячи з концепції поділу влад, має бути чітко передбачена жорстка вертикаль виконавчої влади.

Є ще один політичний нюанс, який обійти не можна. Нині наше суспільство розколоте. Причому розколоте в кількох площинах. З одного боку, ті, хто бачить перспективу України у завтрашньому дні, у русі вперед, з другого — ті, хто хоче повернутися назад, до колишньої командно-адміністративної системи. Але навіть ті, хто вбачає перспективу України у побудові соціально орієнтованої мішаної ринкової економіки, також розділені у баченні шляхів реалізації цієї стратегії. Одна частина реформаторів україй негативно ставиться до СНД, до входження до неї України, встановлення тісніших інтеграційних зв'язків з Росією. Вони є прихильниками швидкого переорієнтування економіки України у бік Заходу, на шкоду не тільки інтеграції з країнами СНД, а й власним економічним інтересам. Інша частина реформаторів, настроєних прагматичніше, вважає, що успішно реалізувати стратегію ринкової трансформації в Україні без потужних інтеграційних зв'язків з Росією та іншими державами колишнього СРСР просто неможливо.

Тому виникає необхідність прийняття вельми продуманого, зваженого, добре опрацьованого політичного рішення, котре, з одного боку, сприяло б максимальному використанню надзвичайно потужного потенціалу інтеграційних зв'язків з СНД і передусім з Росією у рамках непорушності української державності. А з іншого — в міру нарощування економічного потенціалу України не втратити нашого головного стратегічного орієнтира — інтеграції до світової системи господарювання. Звичайно, це не просте рішення, не проста арифметика в політиці, а її вища математика. Та інших, простих рішень тут бути не може.

Нині багатьох приваблює китайський феномен з його бурхливими темпами економічного зростання, інтенсивним нарощуванням швидкості руху на шляху ринкового трансформування своєї економіки. За оцінковими прогнозами західних фахівців, за умови збереження даних тенденцій розвитку, що їх вони прогнозують з достатньою мірою вірогідності, до 2020 року, тобто через чверть століття, економічно найпотужнішою державою у світі буде Китай.

Є три головних чинники в Китаї, що сприяють цьому: необоротність процесів ринкової трансформації; політична стабільність у країні. Наявність перших двох чинників стимулювала появу третього, найістотнішого — припливу колосальних західних інвестицій.

Для порівняння, в Україні сьогодні в загальному підсумку працюють трохи більш як півмільярда доларів США західних інвестицій. Тобто йдеться не про кредити, а про ті безплатні вкладення, які не треба через якийсь час з відсотками повертати. А Китай одержав протягом останніх шести років загальних інвестицій на суму 55,6 мільярда доларів США, у тому числі 1994 року — 30 мільярдів доларів США. Арифметика тут вельми проста. Китай одержав західних інвестицій у 110 разів більше за Україну. Як то кажуть, коментарі тут зайві.

Повертаючись до назви статті, хочу з незначною зміною повторити слова Голови Верховної Ради О. Мороза про те, що нині в парламенті, та, либонь, і в урядових структурах, люди такі самі, як і в суспільстві. Анітрохи не гірші і не кращі. Тут є і комуністи, й націоналісти, і рухівці, й центристи і т.д. Якщо змінити нині парламент, на зміну одним комуністам прийдуть інші комуністи, на зміну одним рухівцям прийдуть інші рухівці... Політичний спектр, а отже, й політичні суперечності все одно залишаться. Україна багатолика. Та нам усім вкупі в ній жити. Тому головне завдання нині, гадаю, не займатися безглуздими політичними перетрушуваннями, чехардою політичних виборів, а наполегливо шукати шляхи до взаємопорозуміння й консолідації зусиль різних партій, рухів, гілок влади у напрямі економічного оздоровлення країни.

Виникнуть перші паростки взаєморозуміння, згуртування, буде й авторитет влади. А за ним — і віра людей у свою владу, в її здатність змінити життя на краще. Іншої альтернативи немає.

Михайло ЧЕЧЕТОВ,
народний депутат України, заступник голови Комісії з питань економічної політики і управління народним господарством Верховної Ради України.

До 50-річчя Перемоги над фашизмом

ПОЛЕГЛІ МАЮТЬ БУТИ БЕЗСМЕРТНИМИ, ЯК ВІЧНЕ ЖИТТЯ

Листи ветеранів

А чи все ми робимо, щоб належно віддячити живим ветеранам війни, чи шануємо їх і всіх, хто сприяв Великій Перемозі? Як їм нині живеться, про що вони розмірковують, що хвилює їх?

Невже «латану свитину з каліки знімають»?

Про що має йтися в цьому розділі, мабуть, неважко здогадатися. А тому не станемо переповідати деякі листи, а краще процитуємо думки з декількох.

Василь ГУЦАЛ з Вінниці:

— Я воював з перших днів до кінця війни. Маю бойові нагороди. По війні працював, ростив дітей, прагнув заробити пенсію. Одержав навіть орден Трудового Червоного Прапора, нарахували пенсію — 243 карбованці. Здавалося, можна було жити. Та ба! Розвалилося «єдине неділиме братство». Тепер одержую таку пенсію, що ледь животію. Став інвалідом другої групи, потрібних ліків у аптеці немає. Дружина також інвалід, пересувається лише за допомогою двох палиць. Як нам жити? Вибачте за таку гірку сповідь, роблю це вперше. Сподіваюсь, може, легше стане.

Про життєву скруту, малу пенсію написали також учасники бойових дій Великої Вітчизняної війни, трудівники тилу П. Вольський з с. Ярошівки Вінницької області, П. Мороз з Херсона, О.Бельдименко з с. Саксагані Дніпропетровської області, О. Норд з Щолкіно Автономної Республіки Крим, Й. Іванчук з міста Щирця Львівської області, Л. Гулак з с. Володимирівки Чернігівської області, І. Михальонок з Горлівки Донецької області та інші.

Василь ІГНАТЮК з с. Барвінівки Житомирської області:

— Як інвалід другої групи купив я автомашину через райсоцзабез. Але бензину немає, незважаючи на те, що є Указ Президента, щоб нам відпускали по 30 літрів на місяць. У райвідділі соціального захисту кажуть, що немає грошей на бензин. Чую по радіо, ніби в інших областях видають учасникам війни бензин, дрова за пільговими цінами, а в нас — нічого. Пишу до редакції, може, ви допоможете.

Просять допомогти придбати бензин також інваліди війни І. Малий з Курахового Донецької області, виділити автомобіль — І. Мисюра з Черкас, І. Левочко — з с. Жовнина Черкаської області.

Н. УСТИМЕНКО з Одеси:

— Більшість пунктів Закону про статус ветеранів не виконується. Позачергово безкоштовно квартири не ремонтують, позачергового лікування в госпіталі не надають. З 1 січня ц.р. безоплатну видачу ліків інвалідам війни зупинено. У продовольчих магазинах для інвалідів нічого немає, а коли щось і з'являється, то ще дорожче, аніж у звичайних магазинах.

Звертався по допомогу до Президента України, але відповіді не отримав. Скаргу переслали до Одеського облвиконкому. А звідтіля надійшла відписка, невідомо ким підписана. Невже контролювати виконання закону, підписаного Президентом, мають на місцях? По-моєму, такий контроль має здійснювати Адміністрація Президента, а не займатися відписками.

Про те, що не надають ветеранам війни пільг, передбачених Законом «Про статус ветеранів Великої Вітчизняної війни» й іншими нормативними документами, написали до редакції В. Чирва з с. Недогарки Полтавської області, А.Ольхович з Волинської області, А. Комаров з Херсона, І.Марчук, що живе на станції Ушиця Житомирської області, П. Задирка з Красноперекопська Автономної Республіки Крим, В. Дубинников з Києва та інші.

Тамара СНІТКО з Мотовилівки Київської області:

— Щодня чую по радіо, читаю в газетах про пільги ветеранам, інвалідам війни. Але не чую навіть згадки про вдів полеглих на фронті. Мабуть, тому, що життя їм не треба полегшувати. Їх не забували тоді, коли вони повинні були по війні працювати, як каторжанки, за себе і за свого загиблого чоловіка і майже безкоштовно. А тепер вони старі, немічні. Їм уже майже всім за 70. Це переважно колишні колгоспниці. Чорні, мов земля, з покрученими тяжкою працею руками й ногами, згорблені. Кому вони потрібні? Нікому немає діла й не соромно за те, що вдова полеглого на фронті сплачує повністю комунальні послуги, а дружини ветеранів, інвалідів, не платять. Колись наші нащадки згадуватимуть наше життя, як зараз згадують 30—40 роки. І сором їм буде за таке ставлення до сімей загиблих.

Зі сльозами на очах написала до редакції про життєву скруту вдова, у якої син інвалід II групи, Р. Криницька з Києва, а також А. Мельник з Полтави. Хвилюючу віршовану сповідь вдови біля обеліска, де похований чоловік, надіслала Г. Фесина зі Змієва Харківської області.

Наведемо ще листа **учасників війни с. Танюшівка Луганської області.** Написаний з неприхованою іронією лист цей може слугувати тут за своєрідний підсумок. Адресовано його Президенту, Верховній Раді, облраді і редакції.

— Зібравшись на збори з приводу проведення свята 50-річчя Перемоги, звертаємося до вас з болем і гіркотою, за здійснене для нас, хто потом і кров'ю, стражданням переміг ворога, відбудував вщент зруйноване господарство, хто ростив й годував тих, хто нині керує державою.

Ми, ветерани, «вдячні» вам за передсвяткові подарунки: за десятиразове підвищення цін на газ, електроенергію, вугілля, за норму вугілля. «Дякуємо» за злидні, за те, що не можемо купити ліки, бо ціни на них страшенні. «Спасибі» за пенсію, яку до того ж не можемо отримати вчасно, за новоспечених спекулянтів, злодюг, що наживаються на нашому горі.

Ми запевняємо вас, що гідно зустрінемо День Перемоги. Кожну могилу загиблих воїнів приведемо в порядок, згадаємо всіх, хто не повернувся з війни, і тих, хто пішов від нас пізніше. Ми своє життя прожили недаремно. А ось як згадуватимуть вас майбутні покоління, покаже час.

Понад 30 підписів.

«Благаємо, пропонуємо, просимо»

Такий лейтмотив листів, у яких автори радять, вмовляють, вимагають, що слід зробити в державі, щоб їм краще жилося.

Прирівняти б до інвалідів Збройних Сил

Напередодні 50-річчя Перемоги варто було б згадати, й гідно, заслуги ветеранів, яким зараз по 80 літ і більше. Вони за віком фактично інваліди й логічно було б прирівняти їх до інвалідів Збройних Сил, визначити належну пенсію.

Олексій ПЕЧЕНКО, ветеран війни і праці.

Київ.

Потрібні пільги й на листування

У нас, колишніх фронтовиків, нині великі проблеми. Ми не лише не можемо їздити на зустрічі, а й листуватися — нема і на це коштів. Переконливо просимо прийняти закон про пільги для нас на листування, зустрічі з однополчанами, юними слідопитами, молоддю. Адже й від цього залежатиме її виховання, її доброта, людська любов до ближнього і до Вітчизни.

Марія і Дмитро ШАТАЛІНИ.

Новомосковськ Дніпропетровської області.

Трудівники тилу також наближали Перемогу

Не всі з ряду причин змогли потрапити на фронт, не всіх могли брати через недостатній вік, хвороби тощо. Їм не пощастило з благородного устремління потрапити на фронт. Тому пропоную, щоб кращі трудівники тилу також були відзначені нагородами й іншими знаками уваги. Вони ж бо також своєю нелегкою й напруженою працею наближали світлий День Перемоги.

Олексій ГЛАЗОВ, учасник війни з 1942 по 9 травня 1945 р.

Київ.

Варто відновити плату

Варто б відновити плату за ордени й медалі, отримані нами за захист Вітчизни у найтяжчій війні. Цей крок уряду міг би стати пам'ятним для нас до Дня Перемоги. Просимо домогтися суворого виконання закону України «Про статус ветеранів війни і соціальний захист», до тих, хто нехтує виконання його, застосовувати відповідні заходи покарання.

Рада ветеранів війни.

Зеленодольськ Дніпропетровської області.

І для тих, хто по війні став інвалідом

Я домоглася відправлення на фронт у неповні сімнадцять років.

Служила в автобронетанкових військах і на кінець війни мала звання старшини технічної служби. Поранення під час одного з бомбардувань не вважала за серйозне, від госпіталізації відмовилася. А через 15 років далися взнаки наслідки його. Невдовзі стала інвалідом першої групи по зору. Була б у госпіталі, мала б статус інваліда війни. Але відповідної довідки немає. Тому пропоную внести доповнення до Закону про статус ветеранів —про пільги для тих, хто по війні став інвалідом унаслідок поранення на фронті. За нинішньої економічної скрути варто поширити такі пільги хоча б на інвалідів І групи, які не можуть себе обслужити і потребують стороннього догляду.

Антоніна ЛЕНКОВА.

Бердянськ Запорізької області.

Нам би форму!

Військкомати сплачують усім офіцерам-кадровикам пенсії значно вищі за пенсії ветеранів війни, офіцерів запасу. Ми просимо прирівняти нас у правах до кадрових офіцерів. А ще якби військкомати допомогли придбати нам за доступними цінами офіцерську форму, в якій ми могли б вийти на святкування 50-річчя Перемоги.

Петро БІЛИК, голова ради ветеранів війни селища, капітан запасу.

Смт Терезине Київської області.

Не привілеїв просити, а заробленого, заслуженого

Нині чомусь ніхто не каже про те, як живуть ті, колишні фронтовики, що після закінчення війни пішли відбудовувати країну і стали пенсіонерами. Забуті вони державою і суспільством. А кожен з них має великий стаж роботи. В 1990-92 роках я мав пенсію як учасник війни. А тоді держава зменшила її. Мені здається, що учасники бойових дій, котрі стали пенсіонерами і перебувають на обліку в соцзабезах, слід створити свою спілку і з її допомогою відстоювати свої права. І просити вони мають не привілеїв, що збурює недобрі відчуття, а відстояти свої права на зароблену пенсію в розмірі 1990-91 років, проіндексовану в міру зростання цін. Хіба це не справедливо?

П. ЛЮБЧЕНКО, учасник Великої Вітчизняної війни.

Львів.

Прирівняли до студентів?

У 1991—1993 роках проїзд для інвалідів на державному транспорті становив 50 відсотків ціни впродовж цілого року. З 1994 року нас прирівняли до студентських пільг — з 1 жовтня по 15 травня. Решту чотири місяці взагалі маємо платити повну вартість проїзду. Але ж кожному добре відомо, що за часів війни ми виходили аж занадто, війна забрала у нас здоров'я. А у студентів навчальний рік розпочинається не з 15 жовтня, а з 1 вересня і триває до 1 липня. Отже, вважаю, слід переглянути цей припис закону в інтересах і інвалідів війни, і студентів, більшість з яких також ледь животіє.

Л. КАЧАНОВ.

Каховка.

Вони ж були офіцери

Наведу приклад несправедливості, що має місце в законі про пенсійне забезпечення військовослужбовців щодо ветеранів війни, які, не маючи офіцерських звань, служили на офіцерських посадах у період війни. Після війни ця категорія мала право на пенсійне забезпечення в системі Міноборони. Хто знав про це право, скористався з нього і отримує нині пенсію у військкоматі, яка вища за соцзабезівську. Тому слід ветеранів війни, хто не мав звань, але служив на офіцерських посадах, і особливо тих, котрі стали інвалідами війни, прирівняти у правах з партизанами, які займали посади офіцерського складу.

Михайло ОЛЕФІРЕНКО, інвалід війни, інженер-лейтенант у відставці.

Суми.

Без пам'яті про минуле немає майбутнього

Ми, мешканці села, взяли на себе святий обов'язок перед Богом і пам'яттю про 200 односельчан, які загинули під час війни, збудувати за християнською традицією каплицю. Ця пам'ятка має стати символом і духовною цінністю для мешканців села й гостей. Ідучи повз нього люди зупинятимуться, згадуватимуть своїх рідних, а при нагоді запалять свічку на спомин. Може тоді багато хто зрозуміє, що дикунське ставлення до пам'яті предків — то великий гріх. Кошти ми зберемо, кожен односельчанин дасть. А ось коли ми звернулися до сільської адміністрації по організаційну допомогу, то підтримку там не знайшли. Не допомогли переконання і завідувача відділу культури району. Сподіваємося на допомогу і підтримку Президента, який підписав Указ про відзначення 50-ї річниці Перемоги.

Ураховуючи те, що схожі проблеми, мабуть, є і в інших селах та містах, добре було б порушити це питання на сторінках «Голосу України».

За дорученням ветеранів війни села Степан РАЧКІВСЬКИЙ.

Ксаверівка Київської області.

Отже, численні й безкінечні пропозиції, прохання ветеранів... Таке вже в нас життя, таку маємо державу. Друкуючи їх, сподіваємося на уважний розгляд і можливу підтримку, допомогу. Звичайно, не всі опубліковані пропозиції й прохання й ті, про які знають на місцях, вдасться реалізувати до 9 травня. Але, треба сподіватися, й після святкування 50-ї річниці не зітреться враз наша пам'ять про пережиту лиху війну, тих, хто відстояв свободу й незалежність нашу.

Це побажання і в листі П. Лисенка з с. Руська Поляна Черкаської області, який пише: «У цей короткий і напружений підготовчий період до Дня Перемоги місцевим владним структурам через депутатів, актив слід з гарячим серцем і шаною відвідати ветеранів війни, а це здебільшого люди похилого віку, часом прикуті до ліжка, і допомагати їм у розв'язанні наболілих проблем у побуті, лікуванні, скрасити їх самотність організацією дозвілля силами культпрацівників, школярів, цікавих людей. Не обминути жодного, щоб вони відчули, що за демократичної влади справді ніхто не забутий, ніщо не забуте».

Погодьтеся, — добрі побажання, поради. Якби тільки скрізь вдалося повністю здійснити подібні заходи. А ще — належно вшанувати полеглих на війні, які неодмінно мають бути безсмертні, як вічне життя, що підкреслив у своєму вірші П. Польовий з Черкас. І якщо просвітліють очі ветеранів, удів фронтовиків перед святом, то варто все зробити, щоб не вкорилися вони смутком та зажурою й після святкування світлого і радісного ювілею.

Підготував Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ПЕРШОТРАВЕНЬ

(Початок на 1-й стор.).

● *Донецьк*

Під егідою профспілок першотравневі заходи відбулися в усіх містах Донеччини. У шахтарській столиці, попри дощову погоду, на урочисте святкування зібралося понад 5 тисяч чоловік. Під червоними і червоно-синіми прапорами на площі Леніна відбувся мітинг трудящих на захист своїх соціальних прав. Резолюцію з вимогою вжити термінових заходів для поліпшення життя народу, прийняття низки законів про працю, відпочинок, профспілки тощо надіслано Президентові, Верховній Раді України. Загалом же Першотравень на Донеччині пройшов спокійно, без політичного протистояння.

● *Львів*

1—2 травня Львів навдивовиж спорожнів. Навіть у завжди велелюдному центрі міста панувало затишшя: одразу після Великодньої неділі львів'яни подалися на городи. Напередодні Першотравня керівники правоохоронних органів звернулися із закликом дотримуватися порядку, бо це теж внесок у розбудову держави. Представники Соціалістичної партії (30—40 чоловік) поклали квіти до пам'ятників Шевченку, Франкові, до могил Франка і Галана на Личаківському цвинтарі.

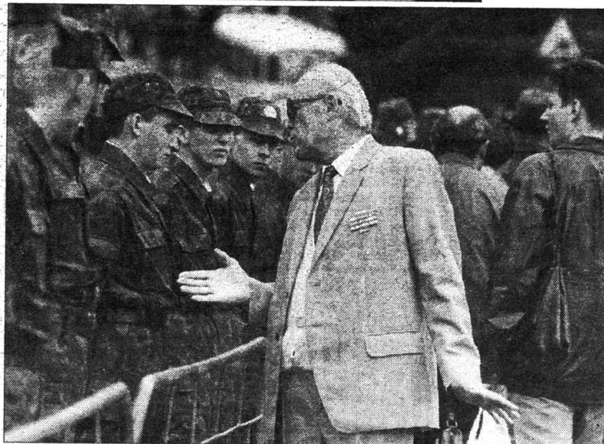
● *Одеса*

Явно перебільшили силу свого впливу на трудящі маси комуністи й соціалісти Одеси. У заяві на проведення демонстрації та мітингу 1 Травня вони вказали орієнтовну кількість учасників цих заходів 5 тисяч чоловік. Та в колоні, що простувала вулицями міста, демонстрантів було десь удесятеро менше. Окрім портретів вождів минулого, несли вони й зображення Ернесто Че Гевари та Фіделя Кастро, це, очевидно, мало означати солідарність лівих сил різних країн.

Ну, а справжня міжнародна змичка у цей день таки відбулася. Передусім, ділових людей: всесвітньо відома авіакомпанія «Люфтганза» поклала початок регулярним рейсам між Франкфуртом-на-Майні й Одесою.

Фото Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА.

МОНОПОЛІЯ «ІНФЛОТУ» — ПРИКРИТТЯ ІНОЗЕМНОГО АГЕНТСЬКОГО БІЗНЕСУ

***ТА ЧИ МОЖЕ** таке бути?! — вигукне здивований читач. Звичайно, в наші часи, коли зло дедалі успішніше маскується під добро, всяке трапляється, але щоб монополія компанії Міністерства транспорту «Інфлот» на ділі виявилась витонченим засобом підтримання іноземних агентських фірм — це вже занадто!*

Признаюсь, іще півроку тому, не вивчивши детально ситуацію, не розуміючи хитросплетіння найрізноманітніших інтересів, з якими зіткнувся у сфері морського агентування, я думав так само. Однак знайомство з документами, участь у нарадах на найвищому рівні розсіювали туман, і у мене утвердилась думка, яку винесено в заголовок статті.

Істина завжди конкретна. Можна сто разів повторювати заклинання щодо захисту інтересів країни, та якщо господарче рішення веде до знищення національних підприємств, зниження бюджетних надходжень, витіснення українського бізнесу іноземним, то навряд чи таке рішення відповідає національним інтересам.

Нині на ринку морського агентування діють морські агентства Міністерства транспорту системи «Інфлот», а також 47 агентств недержавного сектора економіки. Активно культивується думка (в розрахунку на ідеологічну зашореність окремих депутатів як справа, так і зліва), що це «спільні, приватні морські агентства». Насправді ж це не відповідає дійсності. Серед цих агентств представлені господарські суб'єкти найрізноманітніших форм власності:

а) змішана державна й колективна; б) державна з участю іноземних інвестицій; в) національна приватна з іноземними інвестиціями; г) національна приватна; д) іноземний капітал тощо.

Класифікація агентських фірм за участі іноземного капіталу свідчить, що десять з них працюють з участю іноземного капіталу у вигляді спільних підприємств або як суто іноземні. Решта тридцять вісім агентств репрезентують національний капітал у найрізноманітнішій формі.

На сьогодні місткість ринку, тобто загальна виручка за рік від агентських послуг по всіх портах України становить 10 млн. доларів, 17 компаній різних форм власності, що входять в Асоціацію морських агентств України, покривають приблизно сорок відсотків ринку (4 млн. доларів), решта ж — 31 компанія — заробляє 1,5 млн. доларів, тобто їхня частка в ринку — лише 15 відсотків. Структура ринку дозволяє простежити, що:

а) рівень монополізації надзвичайно високий — «Інфлот» контролює 45 % ринку, тим часом як «Інтерагент» зі змішаною державною і колективною власністю, який іде на другому місці, — 8,5 %;

б) існують дві групи підприємств за характером оподаткування — національні компанії різної форми власності; СП без кваліфікаційної інвестиції і підприємства з суто іноземним капіталом, а також СП з кваліфікаційною інвестицією, що мають податкові пільги. Однак всупереч повсюдно пануючій думці, іноземний інвестор сплачує при переведенні доходу (прибутку) за кордон податок за ставкою 15 % від суми переведення.

Отакі факти. Вони допоможуть критично поглянути на «повне зібрання міфів» про агентський морський бізнес. Спинімося на головних.

Міф перший. Морське агентство Мінтрансу «Інфлот» тому не витримує конкуренції, що його конкуренти застосовують демпінгові ціни.

Все було б просто, якби це було правдою. Реальність же така: морські агентства всіх форм власності послуговуються єдиними тарифами, що їх визначив іще наказ № 186 1988 р. Мінморфлоту СРСР. Перевірити це дуже просто, досить глянути на дисбурсментські рахунки. До речі, це неоднаразово робила нескінченна низка найрізноманітніших контролерів, котрі протягом двох років ані на мить, із зрозумілих причин, не полишають конкурентів «Інфлоту».

Міф другий. «Інфлот» Мінтрансу працює на державу, а його опоненти на «власну кишеню», тому їх слід знищити. Саме цей міф є найголовнішим аргументом прихильників начебто державної монополії, а точніше — «Інфлоту» в агентському бізнесі.

Щоб розвінчати цей міф, необхідно простежити розподіл доходів агентських фірм різних форм власності й відповісти на сакраментальне запитання конфлікту: а що ж одержує держава від «Інфлоту» Мінтрансу порівняно з іншими фірмами? Виявляється, що відповідно до Законів України «Про власність» та «Про підприємства в Україні», де законодавчо закріплено рівність різних форм власності, держава одержує від кожного підприємства лише податкові надходження, тому для бюджету абсолютно байдуже, «Інфлот» чи інша національна компанія будь- якої форми власності заробила валюту. Частина її (за строго однаковими нормативами податків) надходить до бюджету країни, решта залишається у розпорядженні господарюючого суб'єкта («Інфлоту» чи когось іншого). І тут у «Інфлоту» простір для витрачання коштів вельми широкий — можна оплатити відрядження рідного департаменту до Греції, поїздку на міжнародний морський форум до Лондона, візит делегації на нараду з питань блокади Дунаю, чи передвиборну кампанію, чи товари народного споживання для своїх працівників... Я не бачу в цьому криміналу, закон не порушено, але до чого тут державні інтереси? І вже у всякому разі стає зрозумілою зацікавленість і необ'єктивність працівників Мінтрансу при розгляді цієї проблеми.

Є ще принаймні два цікавих нюанси, які стосуються оподаткування, а отже, бюджетних надходжень від підприємств з різними комбінаціями національного та іноземного капіталу. Зокрема оподаткування й бюджетні надходження від «Інфлоту» і приватних національних компаній, наприклад «Інтерброкера», а також від СП без кваліфікаційних інвестицій, як-от «Ялмара», строго однакові. Якщо ж зіставляти розподіл доходів «Інфлоту» Мінтрансу й фірми «Інтерагент», де частина капіталу належить державі в особі Фонду державного майна України, а решта — колективу підприємства, то для бюджету країни другий явно вигідніший. «Інтерагент» сплачує всі податки як «Інфлот», потім — дивіденди засновникам, у тому числі Фонду держмайна, а той, у свою чергу, знову повною мірою здійснює платежі до бюджету держави. Більше того, до 31 грудня 1994 року всі дивіденди державних фундаторів ішли цілком до бюджету. З іншого боку, агентські фірми з кваліфікаційними іноземними інвестиціями справді на п'ять років звільнені від податків. Таких фірм — лише три. В аналогічній ситуації перебувають компанії з винятково іноземним капіталом (чотири фірми). Група агентських фірм з кваліфікаційними іноземними інвестиціями також неоднорідна. Скажімо, агентство «Одемара», де 68 % належить державі в особі Одеського порту, а 32 % — грецькому інвесторові, платить дивіденди порту, а той сповна розраховується з бюджетом.

Така «лібералізація» оподаткування для інофірм на ринку високорентабельних агентських послуг (у «Інфлоту» рентабельність сягає 1500 %), за надзвичайно високої швидкості обороту капіталу, здається мені зайвою. Однак коли автор висловив цю думку на черговій нараді у віце-прем'єра В. Пліτіна ще у листопаді 1994 року і запропонував знайти шляхи для рівного оподаткування іноземного капіталу в цьому бізнесі, то почув жорстку відповідь працівників Мінтрансу: «Ми не можемо цього зробити, бо існує Декрет КМ України «Про режим іноземного інвестування» № 55-93 від 20 травня 1993 року, де п. 8 дає гарантії іноземному інвесторові від змін законодавства протягом десяти років».

Зверніть увагу на це положення — до нього доведеться повернутися. А поки що слід знати, що в недалекому 1991 році саме «Інфлот» створив у Ізмаїлі (порти Ізмаїл, Рені, Усть-Дунайськ, Кілія) перше спільне підприємство у сфері агентського бізнесу — СП «Інфлот — Ізмаїл». До нього залучено капітал Росії, Ліхтенштейну, України.

Ось який поворот сюжету з «проклятим» іноземним капіталом!

Ще більше вражає той факт, що Генеральний директор ЧГМА «Інфлот» пан О. Чаленко, головний «борець» за монополію мінтрансівського «Інфлоту», ще 1992 року був (залишаючись Генеральним директором держпідприємства «Інфлот») організатором і фундатором першої недержавної фірми «Інтерагент». Чомусь тоді ніхто не згадав про бюджетні втрати держави! Втім, у цих фактах, як і у всій цій історії, немає нічого випадкового.

Міф третій. Прихильники монополії «Інфлоту», і передусім його керівництво (природно, легше через лобістів усунути конкурентів, аніж добросовісно конкурувати на ринку), наполегливо нав'язують думку про те, що начебто монополізм в агентуванні — то поширена у світі практика, надто ж у країнах, які розвиваються (Єгипет, Сомалі, В'єтнам, Бірма, Китай, Лівія, Сирія, Північна Корея, Алжир, Кампучія).

Ми, внаслідок недалекоглядної економічної політики, у тому числі надмонополізму, нині — небагата країна, але й не слаборозвинута. Тому принижувати нас, на догоду відомчих інтересів, до рівня слаборозвинутих країн некоректно. Адже не всі з них можуть зрівнятися за розвитком портової інфраструктури не тільки з усією Україною, а навіть з самою лише Одеською областю. Однак навіть у цьому куцому списку слаборозвинутих, закритих, фундаменталістських держав далеко не все правильно. У Китаї недержавні агентські компанії, у тому числі СП, працюють у портах Шанхай, Далянь, Ксинган — «Голден Чайн», «Мінг Сунг Шипінг», «Американ Президент Лайн», «Сі — Ленд», «Сінопол» (СП китайської компанії «Сінотранс» з польським капіталом), «Маерск» та інші. У В'єтнамі недержавна «Дженерал форвардінг енд Ейдженсі» конкурує з дванадцятьма державними агентськими фірмами, а не з однією, як у нас. У Кампучії ще 1992 року були дозволені недержавні агентські компанії. У Бірмі працюють кілька недержавних компаній, у тому числі з іноземним капіталом («Хеленік Оберсис Меритайм»). У Єгипті щосили працюють недержавні морські агентства. Тільки в Александрії їх налічується понад тридцять. У Сирії, Алжирі, Лівії справді діють державні і державні ісламські (виявляється, існують і такі) фірми (і не одна). Лише у Північній Кореї працює єдина державна агентська фірма «Косма». Такі факти, а вони, як відомо, річ уперта.

Поміркуймо: чи варто нам брати приклад з Північної Кореї, чи, може, морські країни СНД, колишньої РЕВ, Причорномор'я, Балтики нам ближчі за соціально-економічною ситуацією, проблемами, традиціями? Там уже давно немає надмонополізму в агентському бізнесі. Можна поглянути й на приклади іншого роду. Приміром, у портах лише Нью-Йоркської зони (Нью-Йорк і Нью-Джерсі), за даними Міністерства торгівлі США, налічується 1687 агентських і брокерських фірм. Україні необхідно орієнтуватися на подібні приклади, а не протиставляти себе всьому морському співтовариству, спираючись на поодинокі факти-винятки.

Попри наведені приклади, спроби запровадження монополії «Інфлоту» Мінтрансу деюре й де- факто тривають. Кому це потрібно і до яких наслідків призведе?

Відповідь на перше питання очевидна — «Інфлотові», відомству, до якого він належить, а також фізичним та юридичним особам, наближеним до цих організацій. Ловко виходить: щоб «Інфлотові» заробити валюту, не треба більше метушитися, боротися на ринку. Простіше усунути конкурентне середовище взагалі за допомогою апаратних інтриг. Тоді вся зароблена валюта сконцентрується в руках «Інфлоту», а оскільки можливості для її витрачання широкі, то за все і на всіх вистачить. Байдуже, що монополія неминуче призведе до погіршення якості агентських послуг, що вона відкине частину тоннажу. Несуттєво навіть те, що валютна місткість ринку зменшиться і держава втратить бюджетні надходження. За всіх цих обставин апетити монополіста та іже з ним буде задоволено. Справді, якщо навіть валютна місткість ринку агентських послуг знизиться на 30 % від 10 до 7 млн. доларів, то доход «Інфлоту» відповідно зросте з 4,5 до 7 млн. $. Непогано?! Де ж тут інтереси держави? Як то де? При ній же, тільки ущемлені, з відповідним скороченням бюджетних надходжень. Зазначимо — не пропорціональним, а прогресивним. Адже втрачаються податкові надходження з дивідендів фундаторів змішаної форми власності (згадайте описану вище систему оподаткування «Інтерагента»).

Розглядаючи ситуацію, що склалася, не треба хитрувати: якщо запроваджувати державну монополію на агентську діяльність, то давайте справді запровадимо і не перетворюватимемо її на монополію «Інтерфлоту». Ще торік автор разом з Антимонопольним комітетом пропонував таке рішення.

Нині «Інфлот» будує відносини з державою тільки через податки до бюджету, як і кожна інша фірма. Щоб сконцентрувати валюту в руках держави, необхідно «Інфлот» перетворити на бюджетну організацію — лише тоді вся ВКВ до останнього долара піде до бюджету, а працівники «Інфлоту» одержуватимуть платню як держслужбовці.

Гадаєте, я одержав підтримку прихильників монополії «Інфлоту», зокрема, депутата Ю. Кармазина? Аж ніяк! На мене подивилися так, наче я зазіхнув на найдорожче.

То хто ж захищає державні інтереси?! Риторичність запитання очевидна. Однак найнесподіваніше — попереду. Адже запровадження монополії «Інфлоту», завдаючи шкоди бюджету держави, знищить лише українські агентські фірми, іноземцям же до монополії байдуже! Адже відповідно до вже згадуваного Декрету КМ України «Про режим іноземного інвестування» ми за будь-якої зміни законодавства гарантуємо іноземні інвестиції на 10 років!

Де-юре запровадження монополії мінтрансівського «Інфлоту» провалилося під час голосування статті 116 Кодексу торгового мореплавства України у Верховній Раді. Де-факто спроби її реалізувати тривають. Робиться це шляхом надання чинності цікавому з різних боків документові: постанові Кабінету міністрів № 27 від 26.01.1994 р. У ній сказано про розмір плати за ліцензію на агентську діяльність. Безперечною перевагою постанови є те, що в ній чітко видно, у чиїх інтересах її складено і до яких наслідків приведе її реалізація. На жаль, на цьому позитивні риси цього документа вичерпуються. З нього випливає, що, поперше, ліцензії на заняття морським агентуванням видаються Мінтрансом, тобто монополістом у цьому виді бізнесу, що суперечить і закону, й елементарній логіці. Хто ж сам собі вирощує конкурентів? По-друге, ліцензії видаються не на вид діяльності, а на право агентування в кожному порту окремо. Це просто абсурдно і нагадує здирство. По-третє, плата за ліцензію переважає всі розумні розміри. За агентування в Одеському, Іллічівському, Південному, Маріупольському портах плата стягується в розмірі 800 тис. доларів за один порт. Агентські фірми працюють у кількох портах регіону. Коли ми візьмемо одеський регіон, то це три першокласних порти. Отже, щоб одержати ліцензію, необхідно 2,4 млн. доларів, причому 10% цих коштів мають передаватися Мінтрансу на організацію видачі ліцензій. Тобто аркушик паперу з номером, підписом чиновника й печаткою держустанови коштуватиме державі сотню-другу тисяч доларів США. Люба серцю картина. Крім монополіста «Інфлоту», річний доход якого складає близько 4,5 млн. доларів, ніхто більше заплатити таку суму просто не може. Однак цією постановою саме «Інфлот» Мінтрансу звільнено на п'ять років від плати за ліцензію. От тобі й рівність умов для підприємств різних форм власності. Втрачає від цієї короткозорої, суто відомчої політики лише держава. Бо той, хто може платити, — «Інфлот», звільнений від плати за ліцензію, а ті, хто зобов'язаний платити, неспроможні це зробити.

За логікою даного документа, всі українські агентства, крім «Інфлоту», мають бути закриті. Коло замкнулося. Ми знову повертаємось до монополії «Інфлоту» з уже відомими руйнівними наслідками. А як фірми з іноземними інвестиціями, що їм, начебто, протистоїть монополізм «Інфлоту»? Як були, так і залишаться (пам'ятаєте Декрет «Про режим іноземного інвестування» з його десятирічною гарантією інвестора?).

Висновки?! Вчитайтесь у назву статті!

Сергій ДРАГОМАРЕЦЬКИЙ,
народний депутат України.

БІДА ХОДИТЬ НЕ САМА

У комісіях Верховної Ради

***С**ТРАШНА Чорнобильська катастрофа, яка сталася в ніч на 26 квітня 1986 року, безжалісно розчинила скриню Пандори, з якої ось уже дев'ять років сиплеться горе. Від нього потерпають люди, які мешкають в Україні, в Білорусі, в Росії... Власне, весь світ відчуває жахливий подих страшної атомної біди.*

Обпікшись на молоці, маємо дмухати на воду. Назавжди маємо затямити, що ніколи й ні за яких обставин не можна порушувати закони ядерної енергетики. Порушення ці не лише завдають шкоди природі та людству. Вони люто знищують і природу, і людство.

У народі кажуть: біда ходить не сама. А таки так. Чорнобильська катастрофа поставила перед людством стільки проблем, скільки дев'ять років тому годі було й уявити. Якщо вузловими були й залишаються проблеми збереження навколишнього середовища та здоров'я людей, то тих, які їх супроводять, — десятки. І всі вони не просто до краю ускладнюють і так нелегке нинішнє життя, а неначе пресом тиснуть на зранену ще дев'ять років тому свідомість, нерідко доводячи людей до відчаю.

***П**ЕРЕДУСІМ, тих, хто найбільш обпалений зіркою Полин, кого ще дев'ять років тому потрібно було відселити з 30-кілометрової зони ЧАЕС та з зони обов'язкового (безумовного) відселення. А таких сімей ще дуже багато, а саме: понад шість тисяч. З року в рік, з місяця в місяць, з тижня у тиждень, з дня у день чекають вони щасливої миті відселення. Хоча усі ми добре знаємо, як це психологічно важко — залишити затишні прадавні гнізда, де було радісно й щасливо жити до страшної чорнобильської біди.*

Дуже часто спілкуюся з населенням вісімнадцяти населених пунктів Поліського району Київської області, відселення якого розпочалося ще чотири роки тому і... невідомо, коли закінчиться. На жаль, як це часто в нашому житті буває, не відселено переважно найбідніших та самотніх людей. Скажімо, хіба буде затишно на серці від того, що серед невідселених — 1008 сімей з однієї людини. Хто зовсім не має близьких родичів, хто має дітей, але вони мешкають за тридев'ять земель. Це мова про тих, хто мешкає в Поліському районі. А сотні сімей проживають, як не трагічно, у тридцятикілометровій зоні Чорнобильської атомної станції. Зокрема, у селах Терехів, Андріївка, Іллінці, Рудня-Іллінецька, Паришів, Опачичі, Городище, Купувате, Теремці, Ладижичі. Як вони виживають, одному Богу відомо...

А як же з відселенням? Гірко, але для багатьох не видно світла навіть у кінці тунелю. Так, житло для тих, кого вкрай необхідно відселити, зводиться. Та печально, що одержують його не ті, кого треба відселяти.

Саме про це свідчить інформація Генеральної прокуратури України про результати перевірки виконання Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи», де наводяться приклади розбазарювання житла, призначеного для потерпілих від катастрофи. Посудіть, самі.

«На ваш лист з приводу порушень чинного законодавства щодо забезпечення в екологічно чистих районах житлом громадян, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи, повідомляю, що з цих питань органами прокуратури проведені на місцях перевірки.

З'ясовано, що в ряді областей ще не в повній мірі виконуються вимоги Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи» з питань надання житла. Тому мали місце численні випадки заселення будинків, збудованих на кошти Чорнобильського фонду, громадянами, які не є переселенцями.

Наприклад, у Богуславському районі Київської області біля села Саварка збудовано 146 будинків для переселенців. Але в цих будинках проживає лише 13 сімей переселенців. Решту житла займають колгоспники з місцевого колгоспу та інші громадяни. Аналогічні порушення виявлені у Житомирській, Волинській, Полтавській, Чернігівській областях.

Згідно з ст.32 згаданого Закону евакуйованим або відселеним із зони ЧАЕС громадянам житлові будинки за новим місцем проживання передаються в особисту власність безплатно. У ряді випадків громадянам цієї категорії житло в особисту власність ще не передано.

Так, з вересня 1990 р. на балансі агрофірми «Прогрес» Радомишльського району Житомирської області перебуває 255 будинків, збудованих для переселенців із зони ЧАЕС на державні кошти. Але жоден з них в особисту власність мешканців не передано. За таких обставин облпрокурором генеральному директорові агрофірми Петраківському Л.П. 10.01.95 р. надано припис щодо негайного усунення порушень закону.

Допускалися факти неякісного будівництва житла для переселенців. У Млинівському районі Рівненської області із зданих в експлуатацію 320 будинків 25 були непридатні для проживання. Такі ж факти мали місце у Житомирській, Київській, Чернігівській та інших областях.

***У** ВОЛИНСЬКІЙ, Вінницькій, Житомирській, Київській, Кіровоградській, Харківській, Чернігівській, Черкаській областях виділені на будівництво житла для переселенців кошти не завжди використовувалися за цільовим призначенням. Це також затримувало процес відселення громадян із забруднених територій.*

Виявлені також інші порушення вказаного закону. Тому за наслідками перевірки в минулому році прокурорами внесено 70 подань керівникам підприємств, установ та організацій, органів виконавчої влади і контролю, винесено 20 протестів, дано 30 приписів щодо усунення порушень закону. Про наслідки перевірок з зазначеного питання проінформовані Президент України та Верховна Рада України.

Робота з нагляду за додержанням вимог зазначеного закону, в тому числі і стосовно забезпечення житлом переселенців, триває.

З повагою, заступник Генерального прокурора України О.М. КОЛІНЬКО».

Відповідь з Генеральної прокуратури — змістовна, але вона не повністю задовольнила Комісію з питань Чорнобильської катастрофи. Тому на адресу Генеральної прокуратури був надісланий такий лист: «Наша комісія на своєму засіданні 26 січня цього року розглянула вашу інформацію про результати перевірки виконання Закону України «Про статус та соціальний захист громадян, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи» і взяла її до відома. В ній наводиться ряд виявлених фактів порушення чинного законодавства, проте, на нашу думку, заходи, які вживаються до осіб, що його порушують, — недостатні. Нас цікавлять відповіді на два головних запитання: «Чи будуть повернуті самовільно зайняті будинки їхнім законним власникам? Хто зі службових осіб притягнутий до відповідальності за скоєне?»

З повагою до вас голова комісії В.ЯЦЕНКО».

Отже, виявляється, проблема своєчасного відселення людей з 30-кілометрової зони ЧАЕС та з зони обов'язкового (безумовного) відселення пробуксовує тому, що керівники областей, районів, де ведеться будівництво житла, віддали цю справу, як кажуть, на відкуп місцевому керівництву. А йому, звісно, своя сорочка ближче до тіла. Що це саме так, достатньо прочитати ще одну інформацію з Генеральної прокуратури України на адресу Комісії з питань Чорнобильської катастрофи Верховної Ради України.

«На додаток до нашого листа № 7—33 вих.95 від 23.01.95 (тобто переднього. — І.К.) та відповідно до вашого доручення від 31.01.95 р. повідомляю, що органами прокуратури вжито відповідних заходів щодо усунення порушень чинного законодавства з питань надання житла громадянам, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи.

У Волинській області на кошти Мінчорнобиля України збудовано с.Дубищє, призначене для заселення громадянами, що потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи. Розподіл житла здійснювався з порушенням вимог закону. 5 будинків було самовільно зайнято іншими громадянами, а 11 — заселено з дозволу Рожищенської держадміністрації сім'ями, які не є переселенцями.

За санкцією прокурора Рожищенського району з зазначених 5 будинків мешканці відселені в адміністративному порядку. Прокуратурою області підготовлено 11 позовів щодо виселення мешканців решти будинків у судовому порядку. За поданнями прокурора звільнені з посад представник Президента в районі Момренко В.Ф., голова райради Литвинчук В.А. та його заступники Сидорчук Б.В. і Ткачук Л.М.

На вимогу прокурора Житомирської області проведена інвентаризація споруджених для потерпілих від Чорнобильської катастрофи будинків в усіх районах області. З 22 самовільно зайнятих будинків мешканці відселені з санкції прокурорів в адміністративному порядку.

В с.Потіївка Радомишльського району 16 будинків, збудованих для потерпілих від Чорнобильської катастрофи, адміністрація агрофірми «Прогрес» заселила своїми працівниками. Переселенцям відмовили у приватизації житла. Тому прокурором Житомирської області директору агрофірми було винесено припис щодо передачі громадянам у власність займаних будинків. Припис виконано.

Враховуючи те, що 16 будинків агрофірма «Прогрес» заселила працівниками, які потребували поліпшення житлових умов, а агрофірма не має на даний час вільного житлового фонду для відселення цих мешканців, прокуратура області підготувала позов до суду про стягнення з агрофірми на користь держави вартості згаданих будинків. На вимогу облпрокуратури директора агрофірми «Прогрес» Петраківського Л.П. звільнено з посади.

***З** А САНКЦІЄЮ прокурора Чернігівського району виселено в адміністративному порядку сім'ю П'ятикопа І.М. з самовільно зайнятого ним будинку, збудованого на кошти Мінчорнобиля в с.Редьківці.*

На вимогу прокуратури усунено численні порушення з названих питань, які мали місце у Баришівському, Богуславському, Переяслав-Хмельницькому та інших районах Київської області.

За рішенням суду із будинків для переселенців відселені сім'ї Гаращенка Г.С., Яковенка О.Г., Сушка А.С., Божка П.А. та інші, які не є потерпілими від Чорнобильської катастрофи.

З самовільно зайнятих будинків для переселенців за санкціями прокурорів відселені Кот Н.П., Гузенюк М.В., Шахелі О.П. та інші мешканці сіл Мазинки, Стовп'яги, Аркадіївка, Середівка, Пасківщина та Жовтневе.

Робота з нагляду за додержанням вимог Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи» триває.

З повагою заступник Генерального прокурора України О.М.КОЛІНЬКО».

Час невпинно йде вперед. Віддаляється чорна дата Чорнобильської катастрофи. А от біда, якої вона завдала населенню України, не меншає. Вона, ця біда, не лише примушує людей хвилюватися, не спати ночей через нескінченні тривоги, а й доводить до відчаю, забираючи майбутнє. А воно нам потрібно завжди. Особливо тепер. Без майбутнього нам — ніяк не можна.

Іван КІРІМОВ,
народний депутат України, голова підкомісії Комісії з питань Чорнобильської катастрофи.

Резонанс

ПРО «ПІДПІЛЛЯ» І НЕ ТІЛЬКИ

***У** «Голосі України» 12 квітня опубліковано звіт із прес-конференції за підсумками спільного засідання Ради національної безпеки і Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України з участю керівників правоохоронних органів під заголовком «Боротьба з «п'ятою владою» — інструмент політичних розробок?» З приводу деяких тверджень автора звіту хочу висловити точку зору прес-центру Служби безпеки України.*

Не буду коментувати тих тверджень автора, начебто йому «силовики» в кулуарах зізналися, що ніяке посилення боротьби із злочинністю не поверне в Україну валютних коштів, які потрапили за межі нашої держави в епоху розвалу Радянського Союзу і становлення молодої незалежної Української держави. Може, дійсно хтось з присутніх на прес-конференції керівників правоохоронних органів і «вилив душу» кореспондентові, з полегшенням зітхнувши після офіційного прес-конференційного «обстрілу» представниками четвертої влади. Але мені достеменно відомо, що Служба Безпеки разом з іншими правоохоронними органами нині робить усе, щоб повернути гроші з-за кордону. І це нам уже вдається робити, незважаючи на шалений опір «зацікавлених осіб». Навіть ті суми повернені валюти, якими ми оперуємо в засобах масової інформації, виражаються десятками мільйонів доларів.

Автора звіту непокоять натяки на продажність тих засобів масової інформації, що дозволяють собі мати власний погляд на боротьбу з організованою злочинністю і корупцією. Розумію. Такі натяки завжди обурюють. Тому й мене і моїх колег також обурило визначення автором наради керівників спецслужб країн СНД з питань боротьби з організованою злочинною діяльністю міжнародного характеру, що відбулася 15 березня ц.р. в Москві, як «конспіративної» та «підпільної».

Яка ж «підпільна», коли Голова СБУ Валерій Маліков після наради інформував журналістів про цю зустріч і питання, що розглядалися. Прослухову запис цієї прес-конференції. Все чітко, відверто, зрозуміло: зростання злочинності в країнах СНД досягло небезпечних масштабів, а організована злочинність сягнула такого рівня, при якому створилася безпосередня загроза національній безпеці кожної з держав-учасниць співдружності. Дії злочинних елементів не знають кордонів, а заходи боротьби з організованою злочинністю можуть бути забезпечені лише за умови ефективної взаємодії органів безпеки і спецслужб сусідніх (та й не тільки) держав. Усі учасники одностайно погодилися на висвітлення роботи наради в засобах масової інформації, це окремим пунктом навіть було відзначено у підсумковому документі. Про результати наради Голова СБУ відразу ж після повернення з Москви доповів Президентові України, детально поінформувавши громадськість через телеканал «Право». Проекти відповідних домовленостей, що мають бути підписані на наступній зустрічі, надіслані до Міністерства юстиції, Генеральної прокуратури та відповідних комісій Верховної Ради України для погодження.

Таким чином, запитання автора: «Чи не розробляються сценарії усіх «гучних» карних справ України у надрах ФСК сусідньої держави?» — не має жодних підстав.

Ми з інтересом спостерігаємо за деякими, дійсно, дуже цікавими журналістськими дослідженнями «делікатних» тем та «гучних» карних справ. Журналісти дошукуються правди. І це зрозуміло. Але є й інші випадки. Ми готові показати деякі механізми того, як робляться «замовні» статті і передачі і хто й за що замовляє. Чимало тих, за кого заступався дехто з преси, вже поповнили оті надвідсотки переповнення в'язниць, про що говорилося на прес-конференції.

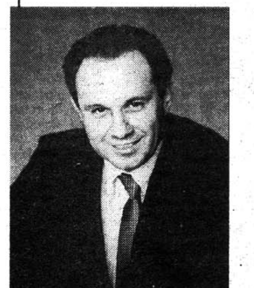
Визнання ж існування «п'ятої влади» є мужністю керівництва держави. Його впевненості в своїх силах, його небажання лакувати дійсність, що теж підкреслювалося на прес-конференції.

Правоохоронні органи України внесли на розгляд законодавчих пропозицій про внесення змін та доповнень в різні закони, що торкаються боротьби зі злочинністю, є й проект закону «Про боротьбу з корупцією». Є нагальна потреба у найскорішому прийнятті Закону «Про профілактику злочинів». І таких «треба» ой ще як багато.

Анатолій САХНО,
керівник прес-центру СБУ, член Спілки журналістів України.

Повернення валюти із-за кордону — рятівна соломинка

Але головна проблема — внутрішні неплатежі

Хто в Україні найбільше заборгував за газ і хто за нього заплатить, які перспективи з енергоносіями на майбутнє — про ці та інші проблеми в інтерв'ю журналістки Людмили ФІСЮН з міністром промисловості України Анатолієм ГОЛУБЧЕНКОМ.

— В економічній доповіді Президента, обнародуваній 4 квітня, металургійні підприємства названо одними з тих небагатьох, які з початку року почали нарощувати потужність. За рахунок чого це вдається?

— Дійсно, починаючи із січня нинішнього року, нарощується виробництво. Приміром, торік середньодобове виробництво чавуну становило 55,1 тисячі тонн. У січні цього року — 39,7 тисячі тонн, в лютому — 46,3, у березні — 53,3, а на початку квітня — уже 57,4. Тобто у квітні ми вже маємо вийти на середньодобовий минулорічний рівень виробництва. Середньодобове виробництво сталі торік дорівнювало 64,1, у січні цього року — 48,5, у лютому — 58,5, у березні — 65,6 тисячі тонн. Так, відносно сталі — металурги вже перевищили показники минулого року. Середньодобове виробництво прокату торік дорівнювало 46,6 тисячі тонн, у січні цього року — 34,1, у лютому — 44,3, у березні — 53,2 і в перші дні квітня — близько 56 тисяч тонн. Нині ми виробляємо прокату вже на 10 тисяч тонн за добу більше, ніж у середньому торік.

Отже, є зростання. Почав давати віддачу той невеликий кредит, який отримали у лютому цього року, — 6 трильйонів карбованців.

— Промислові підприємства України називають одними з головних боржників за газ. Який стан із поверненням боргів?

— Підприємства нашої галузі ніколи не були головними боржниками за газ. У нас іноді говорять — промисловість — і асоціюють її із Міністерством промисловості. Мінпром — це лише металургія, хімія та деревообробка. А називають нас головним боржником через те, що більше ні в кого немає валюти. І коли заходить мова, щоб заплатити валютою, усі згадують про підприємства Міністерства промисловості. Наш борг — 114 мільйонів доларів із загальних 2,5 мільярда.

— Скільки нерентабельних підприємств галузі маєте намір закрити найближчим часом?

— Ми вже подали список частини підприємств для закриття. Проте, на превеликий жаль, закриття підприємств коштує чимало грошей.

Серед підприємств, які закриваються, мінпромівських небагато. Як же їх закриєш, коли вони дають валюту? Але проблема така існує і вона розв'язуватиметься. Я за те, щоб усі нерентабельні підприємства були або структурно перебудовані й приносили прибуток, або, якщо це неможливо, закриті. До речі, нещодавно спільно з профспілками провели Колегію щодо розв'язання проблеми зайнятості. Подали пропозиції по законсервуванню недобудованого Таврійського гірничо-збагачувального комбінату (ГЗК), ряду хімічних підприємств.

— А скільки коштуватиме консервація Таврійського ГЗК?

— На жаль, дорого. Приблизно стільки ж, скільки й завершення його будівництва.

— Анатолію Костянтиновичу, чимало розмов точиться навколо повідомлень мас-медіа, що російський «Газпром» має намір отримати борг за газ контрольним пакетом акцій українських підприємств, зокрема рентабельних металургійних та хімічних комбінатів. Ваше ставлення до цього?

— По-перше, Росія не ставить питання про контрольний пакет акцій. А по-друге, ця проблема ще на стадії попередніх обговорень. Серед півтора десятка підприємств, які цікавлять «Газпром», 3—4 хімзаводи та 1—2 металургійні комбінати. Тобто, не так вже й багато. Звичайно, Росія зацікавлена мати частку власності у тих українських підприємствах, аналогічних яким не має у себе вдома. Адже споруджувати нові підприємства дорожче. І Україні варто йти таким самим шляхом, купуючи у Росії акції. Приміром, ми маємо Миколаївський глиноземний завод потужністю 1 мільйон 200 тисяч глинозему за рік. Нам стільки не потрібно. Куди збувати? В Росію. Як? Насамперед, придбавши там акції алюмінієвих заводів — у Братську, Красноярську. І тоді вони братимуть наш глинозем, а ми матимемо частку власності в Росії. Хоча Росія також неохоче йде на такий варіант, проте вивчає можливість. Щоправда, там є й об'єктивні складнощі, адже ці російські заводи уже розпродані. Але ми продовжуємо працювати в цьому напрямі. Чому, приміром, не можна спільно використовувати свердловини для добування нафти й газу? Росія не відмовляє.

— Із вашого дозволу повернусь до питання експортних потужностей підприємств Мінпрому. Знаю, одна з проблем — повернення валюти. Це для України, як рятівна соломинка?

— За два роки оборот підприємств галузі склав 4 мільярди 700 мільйонів доларів, і з цього числа так званих спірних господарських питань — на 80 мільйонів. Це приблизно 1,6 відсотка від загального обороту за 2 роки. Але що це порівняно з трильйонами неплатежів всередині країни, які дорівнюють мільярдам доларів?

А взагалі щодо повернення валюти із-за кордону, то ми за останні три місяці повернули 30 мільйонів доларів.

— Ви входили до складу української делегації, яка, на чолі з міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, відвідала Іран. Які головні результати переговорів?

— Це була тристороння зустріч: Україна — Туркменія — Іран, ініціатором якої виступила Туркменія. І ідея така: щоб двосторонні відносини переросли у тристоронні у тих питаннях, де це можливо. Під час переговорів у Тегерані піднімалось багато питань. Підписано протокол-меморандум на рівні міністрів закордонних справ. Підготовлено протокол для підписання на рівні міністрів промисловості України, Туркменії та Ірану. Та, по суті, цей договір стосується не лише підприємств Міністерства промисловості, а й паливно-енергетичного комплексу. Мова, насамперед, про спільні проекти з газу, електроенергії, міндобрив і металу. Скажімо, є можливість України, Туркменії та Ірану брати участь у спорудженні газопроводу «Туркменія — Іран — Туреччина — Європа».

Окрім того, на рівні двосторонніх відносин Міністерство енергетики України підписало протокол про участь у будівництві електростанції в Ірані. Також розглянуто питання про можливість взаємозаліку по оплаті України за туркменський газ через постачання товарів з Ірану в Туркменію. Можливо, це здійснюватиметься таким чином: Туркменія купуватиме в Ірані товари, за які Україна «платитиме» [illegible] ну нашими товарами: трубами, [illegible]талом, міндобривами.

Продовжуючи тему

Чи вилікуємо хвору — вітчизняну металургію?

У «ГОЛОСІ УКРАЇНИ» 12 січня було опубліковано матеріал М. Нечипоренка «Чорні дні чорної металургії», де йшлося про проблеми галузі. Сьогодні, продовжуючи тему, газета надала слово спеціалістам Мінекономіки. Запрошуємо до розмови всіх зацікавлених осіб.

Маємо значні природні запаси залізних, марганцевих, титанових руд та сировини для одержання рідкісних металів, металургійний комплекс — із найпотужніших у Європі. І це дає основу частку матеріального багатства, на фундаменті якого можлива стабілізація всієї національної економіки. Завдяки цьому й надалі залишатимемося серед найпотужніших металургійних держав як щодо чорної металургії, так і деяких важливих видів обробки кольорових і рідкісних металів.

Годі тупцювати на місці

Після розпаду СРСР окреслились основні напрями структурних змін у металургійній галузі. Вони мають збалансувати виробництво тих видів продукції, в яких відчуваємо гостру потребу і які матимуть найбільший попит на зовнішніх ринках збуту, а перш за все зможуть вивести металургійне виробництво на сучасний технологічний рівень.

Щоб ефективність накреслених заходів була щонайбільша, вважаємо за потрібне поряд з використанням чинників допомоги міжнародного співробітництва привести в дію внутрішні резерви. Годі вже тупцювати на місці, виправдовуючись розривом зв'язків, нестачею енергоносіїв, сировини тощо.

Однією з найважливіших умов нормальної роботи й гармонійного розвитку металургійного комплексу є забезпечення його вогнетривкими матеріалами. В нас є широка мережа підприємств з виробництва вогнетривів різного призначення, проте для виробництва потрібних, а саме для вогнетривів на основі оксиду магнію, сировину доводиться цілком імпортувати з країн далекого й близького зарубіжжя. Наприклад, тільки 1993 року ми купили в Китаї близько 600 тисяч тонн магнезиту (природний мінерал, з якого випалюють оксид магнію) на суму майже в 1,5 трильйона карбованців. Причому з кожним роком якість імпортного магнезиту гіршає, що знижує якість вироблюваних з нього вогнетривів. На жаль, покладів природного магнезиту в Україні поки що не виявлено. Але високорозвинені країни для виробництва магнезіальних вогнетривів використовують синтетичний оксид магнію високої чистоти. Піонером у цьому стала Англія, коли перед Другою світовою війною над нею нависла загроза бути відрізаною від австрійських магнезитових родовищ. 1938 року в Хартлпулі й постав перший у світі завод з виробництва оксиду магнію з морської води та місцевих покладів доломіту (мінералу, до складу [illegible]кого входять карбонати кальцію та магнію).

Уряд Англії швидко оцінив стратегічне значення цього виробництва. Майже через десять років завод вже виробив мільйонну тонну синтетичного оксиду магнію, причому значно дешевшого, ніж імпортований австрійський магнезит. П'ять мільйонів фунтів стерлінгів, вкладених у це підприємство, щороку давали 4 мільйони фунтів стерлінгів заощаджень на імпорті та мільйон прибутку від експорту зазначеної продукції. На сьогодні така виробництва успішно працюють в Італії, Ізраїлі, США, Канаді, Японії, Німеччині та деяких інших країнах.

Та в Росії природні поклади магнезитів майже вичерпані, а відкриті — у важкопрохідних районах Сибіру, тому найближчим часом постане проблема забезпечення власних потреб у магнезиті.

Маємо й ми надзвичайно сприятливі умови для створення власного виробництва широкої гами магнезіальної продукції, яку досі імпортуємо з Китаю, Туркменистану, Росії. До речі, аналогом англійського заводу може бути виробництво, створене в Західній Україні, де розташовані природні поклади доломіту, які досі нині використовуються не за призначенням.

Ліки є і лікарі теж

Калуський науково-дослідний інститут галургії вже виконав досить великий обсяг дослідницьких робіт з попереднього вивчення цієї проблеми і пропонує найбільш раціональну схему залучення інших можливостей регіону. Фахівці пропонують розмістити виробництво на Загайпільському сірчаному руднику Івано-Франківської області з використанням наявного серійного устаткування, енергетичної бази, під'їзних колій, парку цистерн тощо. Підходить також Роздольське виробниче об'єднання «Сірка», що у Львівській області, де є вільні промислові потужності. Всі відходи, які в основному складаються із хлористого та вуглекислого кальцію, можуть бути використані Калуським концерном «Хлорвініл».

Іншим необмеженим джерелом для виробництва багатьох видів магнезіальної продукції є бішофіт (природний хлористий магній), що залягає на глибині від 800 до 2000 метрів. Аналіз зібраних матеріалів за результатами буріння на нафту й газ у Дніпровсько-Донецькій впадині дав можливість виявити в Чернігівській, Полтавській, Харківській та Сумській областях великі поклади цього мінералу. Запаси бішофіту в Україні становлять не менш як 50 кубічних кілометрів. Сьогодні бішофіт поряд з рудами титану, марганцю, заліза, рідкісних металів становить головне мінеральне багатство України, проте державні структури не виявляють зацікавленості, а деякі комерційні вже почали його некваліфікований і хижацький видобуток, що геть неприпустимо.

Але треба зазначити, що бішофіт є не лише легкодоступною і ефективною сировиною для отримання металічного магнію, синтетичного оксиду магнію, а й незамінним складником для виготовлення облицювальних матеріалів, штучного мармуру, бетону, пластичних мас і гуми, лікарських, фармацевтичних, парфумерних препаратів. Супутне вилучення з нього йоду, брому, літію має велике самостійне значення.

Підсумовуючи викладене, [illegible] на певно сказати: географічн[illegible] ановище України, наявність власної високоякісної магнезіальної сировини, особливо бішофіту, створюють великі передумови для становлення України як європейського центру у виробництві магнезіальної продукції, так і курортно-оздоровчого центру для ефективного лікування захворювань опорно- рухового апарату людини на основі бішофітотерапії.

Залишається повірити в себе

Отже, навіть попередній аналіз показує, що цілковито реальне створення в Україні широко розгалуженого виробництва магнезіальних продуктів.

Науковий та виробничо-технічний потенціал України дає змогу якісно й комплексно розв'язати багато проблем, стосовних раціонального використання власних мінеральних ресурсів для отримання важливої для народного господарства продукції, щоб зменшити або й геть позбутися залежності національної економіки від імпорту. Вивільнені значні кошти від цього можна буде спрямувати на розвиток соціальної сфери, покращення добробуту народу.

Андрій МАЛАШОК, головний спеціаліст з кольорової металургії Мінекономіки України;

Всеволод КАЛІтНІН, начальник підвідділу кольорової металургії Мінекономіки України.

З пошти

ЮВІЛЕЙНА МЕДАЛЬ, ОКРОПЛЕНА КРОВ'Ю

Невже бузина не тільки в городі?

Висловлювання деяких громадян з приводу необхідності відмови українських ветеранів від загальної медалі на честь 50-річчя Перемоги над фашизмом, які посилаються на те, що ці медалі нібито багряніють кров'ю безвинних жертв у Тбілісі, Фергані, Вільнюсі та інших місцях, дають нам привід згадати про одне українське прислів'я: «У городі — бузина, а в Києві — дядько». Адже події у вищеказаних містах ніякого відношення до Великої Вітчизняної війни, що скінчилася 50 років тому, не мають.

Ми не підемо на поводі у націоналістів, які топчуть своїми ногами святі могили Радянських воїнів, які скидають з постаментів дорогі нам пам'ятники.

З відкритого листа Голові Верховної Ради України О. Морозу Чернігівського міського активу ветеранів війни.

Адже вона ціни не має

О нім часом, напередодні 50-річчя Перемоги, в пресі, на телебаченні і по радіо прозвучав ряд виступів істориків з критикою підсумків Великої Вітчизняної війни. Вони намагаються навіяти народу України, що він не захищав свою Вітчизну у смертельному двобої з фашизмом, а просто брав участь у другій світовій війні. Такі міркування не дивні, адже багато таких критиків знають про війну хіба з розмов.

Ювілейна медаль до 50-річчя Перемоги — це не російська відзнака. Це медаль, що окроплена кров'ю тих, хто в тяжкі роки війни з фашизмом відстоював свою незалежність.

З листа до редакції Ради організації ветеранів України, Комітету міжнародної Української спілки учасників війни, Ради асоціації ветеранів війни та праці залізничного транспорту України.

Будемо носити з гордістю

У роки Великої Вітчизняної війни український народ показав патріотизм і відданість не лише загальній Батьківщині — Радянському Союзу, але й Україні. Народи України і Росії продемонстрували тоді свою вічну дружбу. Тому відзначати 50-річчя Перемоги ми повинні разом з усіма народами колишнього Союзу РСР.

Ми будемо з гордістю і гідністю носити ювілейну медаль із зображенням Г. Жукова.

Дмитро КОВАЛЕНКО.
За дорученням ветеранів війни.
Ротмистрівка Черкаської області.

ЗРОБІТЬ ОСТАННІ ЗІЗНАННЯ.

Вони потрібні не нам, вони потрібні історії

***О**БСЯГ діловодства ЧК-ОГПУ-НКВД мало кому відомий, тим більше, що завжди був невизначений. З одного боку, кількість справ невпинно зростала, з другого — відомство завжди тяжіло до «очищення» своїх архівних фондів, прагнучи ліквідувати «зайве».*

Після поразки ГКЧП певну частину цього діловодства з переляку розсекретили. Справи цієї категорії стали приступні навіть незаангажованим дослідникам. Це припинені слідчі справи, себто слідчі справи реабілітованих, далі — померлих під час слідства, нарешті тих, кого з оперативних міркувань наприкінці слідства замість того, щоб вивести на суд, навпаки, звільняли.

Що містять у собі ці слідчі справи? Чому їх заведено і з якої речі нині до них допущено науковців?

Оперуповноважені створювали ці справи, а тоді клали їх до архівів, переслідуючи одним-єдину мету: довести, ніби підслідчого розстріляно (чи заслано) правильно. Увесь склад справи підпорядковувався досягненню саме цієї мети. Жоден папірець не ліг у слідчі справи без санкції установи. Енкаведисти підшивали тільки компромат — обмови й самообмови, умовно кажучи, в «антисоветской национал-фашистской террористической организации». Унизу на кожному аркуші, а часом і після кожної відповіді, стояв підпис в'язня (справжній чи фальшивий — це вже інше питання). Підшивались аналогічні за змістом протоколи допитів свідків, обвинувальні висновки, всілякі інші документи обов'язкового, досить суворо регламентованого набору.

Прикметно, що разом з ліквідацією самої людини знищився і її власний архів, органічно накопичений у процесі її життєдіяльності.

НКВД робило все, щоб єдиним джерелом інформації про ту чи іншу людину залишалися ці самі слідчі справи, щоб про репресовану людину більше нізвідки було довідатися. Ясна річ, чекісти прагнули, щоб про кожного в'язня закріпити тільки свою, чекістську, версію.

На слідчих справах позначилася згодом інша хвиля — «посмертного реабілітансу». Після XX партз'їзду держава заходилася реабілітовувати чекістів, партійних і совєтських функціонерів, а при тій нагоді можна було допомогтися «виправдання» й іншим — серед них українським поетам, митцям, ученим. Вимагали дрібниці — довести, що репресований був лояльний до більшовиків. Зеров, Курбас мали вписуватись у більшовизм. Отже, до КГБ викликали свідків, яких запитували, чи помічали вони «антисоветские проявления» з боку репресованої людини. Питали далі, чи відомо свідкові, що в даній місцевості наприкінці тридцятих років існувала антирадянська терористична організація. Сидячи в кабінеті КГБ, нещасний свідок, природно, запевняв, що й натяку на таке він не пригадує, він нічого не чув і не бачив антирадянського! Після цього розстріляну людину реабілітовували, а родичам давали довідку, що вона померла 1941, 1942 чи котрогось іншого року від гнійного апендициту, лімфогранулематозу, раку печінки і так далі — за медичним довідником.

У 1989-91 роки реабілітуватися було легше. І справжні опозиціонери, і в Бога духом ні в чому не винні люди підпали під дію статті 1 Указу Президії Верховної Ради СРСР від 16 січня 1989 року «О дополнительных мерах по восстановлению справедливости...» Якщо в роки репресій служителі Феміди не надто морочилися, шукаючи доказів, щоб засудити, то нині, реабілітовуючи, клопоталися про аргументацію ще менше.

А тепер, коли абсолютна більшість учасників тих репресій (з обох боків) повмирали, дослідникам підкинуто слідчі справи — вивчайте! Не справи-формуляри (у просторіччі — досьє), не агентурні, не робочі справи агентів, де зберігаються матеріали зовнішнього спостереження, доноси, «сводки» всієї грандіозної мережі агентів, ні! Лише слідчі справи... Установа, про яку йдеться, винищувала матеріали нещадно весь час. «Хранить до 1958 (чи якогось іншого) года», «знищити відповідно до (того чи іншого) наказу», — завдяки усім цим хитрощам ліквідовували й ліквідовували історичні джерела, властиво, дійсно ті останні і єдині тепер папірці, за якими нехай уже не ми, а прийдешні дослідники могли б хоч що-небудь з'ясувати справді достовірно.

Як ставитися до історичних джерел такого складного, підступного змісту? Де в них закінчується правда й починається енкаведистська «липа»? І навпаки, де відступає та брехня, коли на порозі своєї неминучої смерті збитий у кров «зек» каже своїм катам у вічі те, що справді про них думає?

Тут можливі два підходи.

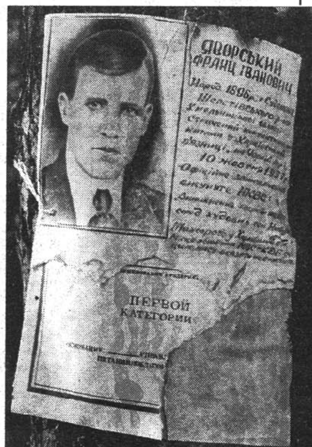
Перший. У роки німецької окупації газети багато писали про героїв — українських письменників, що формували терористичні групи, аби вбити Постишева чи там Косіора. Логіка була така. Ти український патріот, виходець із селян, тобі близькі інтереси й болі селянства. І ти бачиш не в кіно, а на власні очі жахи розкуркулення, бачиш примусову колективізацію, голод. Отже, що — ні? Станеш чи не станеш ти, український письменнику, в обороні свого стероризованого народу?

І підхід другий, який особливо полюбляють учорашні історики партії. Звинувачення щодо участі в тій чи іншій організації — це, виявляється, тільки злісні наклепи сталіністів, що викривлювали соціалістичну законність «с человеческим лицом». Нічого подібного не було. Всі — невинні. Всі — «простые советские люди». І Єфремов, і Юрій Коцюбинський — однакові жертви Сталіна. І репресований нарком Балицький — він теж жертва Сталіна.

Ми, підписані під цим листом, розуміємо всю вагу сучасного моменту. Зараз доживають віку останні політв'язні довоєнних таборів, ще чимало живе «зеків», репресованих під час війни чи в роки повоєнні. На вас покладають свої надії українці майбутнього. На ваше останнє свідчення чекають ваші діти.

Коли ви поверталися з таборів із ущербним статусом, держава примушувала вас казати, що «нічого не було». Не у вільному світі, а від КГБ, у «великій зоні» одержували ви за це убогу квитанцію — «дело прекращено в связи с недоказанностью обвинения». Замість безодні страждання, у яку повергла вас свого часу система, вам видавали сміховинну «компенсацію», а родичам платили за два місяці останньої «на свободі» роботи розстріляного.

Ми просимо політв'язнів уважно простудіювати свої слідчі справи. Ви пам'ятаєте, що вас допитувано чотири рази, а у справі протоколів лише два.

Ви бачите, отже, що саме не фіксувалося. Ви пам'ятаєте, що ви підписували, — тепер можете перечитати той текст, під яким стоїть ваш підпис. Ви можете й повинні посвідчити, у чому конкретно полягала тенденційність ваших слідчих, як розподіляли вони між собою свої ролі. Куди вони хилили, де прибріхували, додаючи до ваших зізнань ще по кілька важливих слівець.

Ми просимо в'язнів совєтських концтаборів дати свої останні зізнання. Вони потрібні вже не нам з вами. Вони потрібні історії. Лише згідно з вашими корективами можна формувати формули наукової моделі.

1 грудня минуло 60 років від дня убивства Кірова й зловісного указу, що розпочав нову хвилю терору. 60 років тому «исполнители» убили українських письменників Григорія Косинку, Костя Буревія, Дмитра Фальківського — разом 27 душ. Щоб відзначити цю чорну дату українського календаря, 20 січня ми провели наукову конференцію на тему «Джерелознавчі проблеми вивчення слідчих справ НКВД».

Чекаємо на спогади, аналітичні розвідки, коментарі до витягів із слідчих справ, чекаємо на документи, фото. Сподіваємося, порушать, нарешті, мовчанку ветерани-чекісти — зрештою, не для конфронтації, а для пошуку істини.

За Київське наукове товариство ім. Петра Могили — Сергій БІЛОКОНЬ,
За Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих — Євген ПРОНЮК,
За історико-просвітнє товариство «Меморіал» ім.В.Стуса — Лесь ТАНЮК,
За Київське братство вояків УПА — Василь КУК.

Мал. Олександра НІКОЛАЄЦЯ.

МОСКОМ ПРИВАТБАНК – ВАШ БАНК В РОССИИ

Для предприятий, фирм и частных лиц

Зарегистрирует фирму в Российской Федерации
Откроет расчетный счет в рублях и карбованцах
Обеспечит конвертацию в любой вид валюты
Разместит Ваши средства на срок от одного дня
Обеспечит управление активами на рынке государственных ценных бумаг (ГКО, КО)
Проведет аккредитивные расчеты
Выполнит разовые банковские операции
Поможет в бухгалтерском сопровождении и налоговом планировании
Предоставит услуги Службы персонального банкира

Управление счетом из Вашего офиса — через бесплатно предоставляемую систему Банк - Клиент

Адрес: Россия, Москва, ул. Космонавта Волкова, 14

Регистрация фирм, открытие счетов и размещение денежных средств:
(095) 156-78-49, 156-78-50, 156-78-51, 156-87-11, 150-99-51, 156-78-93

Конверсионные операции с "мягкими валютами":
(095) 156-96-98, 156-96-69, 159-67-14, 156-78-06, 156-78-07, 156-78-13, 156-78-86

Інформація про випуск (проспект емісії) акцій АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ "ЦЕНТРАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК"

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

Акціонерний банк "Центральноєвропейський банк" зареєстровано Національним банком України 31 січня 1994 р. (реєстраційний N 232), у формі закритого акціонерного товариства.

Загальними зборами акціонерів банку від 25 січня 1995 р. прийнято рішення про реорганізацію банку у відкрите акціонерне товариство.

Юридична адреса: Україна, 252033, м.Київ, вул.В.Яна, 3/5.

Предмет діяльності банку — виконання банківських операцій у відповідності до ст.3 Закону України "Про банки і банківську діяльність".

Засновниками банку є юридичні особи — комерційні підприємства м.Києва.

Незалежною аудиторсько-консультаційною фірмою "ТРАСТАУДИТ" перевірено дані балансу банку станом на 1 січня 1995 р. та підтверджено їх правильність.

Баланс АБ "Центральноєвропейський банк" на 1 січня 1995 р. (млн крб.)

АКТИВ		
1.	Кореспондентський рахунок в НБУ	47 212
2.	Кредити, видані банком	152 675
3.	Векселі враховані	114 046
4.	Основні кошти	6 847
5.	Інші активи	7 416
6.	Відокремлені кошти за рахунок прибутку	5 320
ВСЬОГО: 333 516		
ПАСИВ		
1.	Статутний фонд	10 000
2.	Інші фонди	15 766
3.	Розрахункові та інші рахунки клієнтів	4 597
4.	Депозитні рахунки	82 442
5.	Кредити, одержані в інших банках	156 700
6.	Інші кредитори	58 691
7.	Прибуток	5 320
ВСЬОГО: 333 516		

З моменту початку фінансових операцій (лютий 1994 р.) розмір балансу банку збільшився в 166 разів і станом на 1 січня 1995 р. досягнув 333,5 млрд крб.

Обсяг прибутку, одержаного банком за 1994 р., склав 5 320 млн крб., власні кошти становлять 25 766 млн крб.

Керівними органами банку є: Загальні збори акціонерів, Рада банку, Правління банку.

Президент (Голова Ради засновників) банку — Опішко Олексій Федорович, Президент Української Академії наук національного прогресу.

Голова Правління банку — Зайчук Віктор Адамович, освіта вища економічна, стаж роботи за фахом — 12 років.

Головний бухгалтер банку — Шкітіна Любов Петрівна, освіта вища економічна, стаж роботи за фахом — 22 роки.

Чисельність працівників банку становить 53 особи.

Зареєстрований статутний фонд банку складає десять мільярдів карбованців. Статутний фонд сформовано у результаті проведення I та II випусків акцій банку відповідно на два мільярди та вісім мільярдів карбованців.

Разом банком випущено 100 000 (сто тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 100 000 (сто тисяч) карбованців кожна. Всі акції реалізовані засновникам банку.

2. ВІДОМОСТІ ПРО ЕМІСІЮ

Рішення про випуск акцій III емісії при одночасній реорганізації банку у відкрите акціонерне товариство прийняте Загальними зборами акціонерів банку 25 січня 1995 р., протокол N 5.

На день прийняття рішення про III випуск акцій банку зареєстрований статутний фонд АБ "Центральноєвропейський банк" сплачений повністю.

Мета III емісії — збільшення статутного фонду банку, що створить можливість зростання обсягів кредитних та інвестиційних вкладень в розвиток економіки України.

Категорія акцій, що випускаються: прості іменні.

Сума емісії — 300 000 000 000 (триста мільярдів) карбованців.

Номінальна вартість кожної акції — 1 000 000 (один мільйон) карбованців.

Кількість акцій — 300 000 (триста тисяч) одиниць:

Реквізити акцій:

серія А-О, порядкові номери з N 000 001 по N 010 000;

серія А-І, порядкові номери з N 000 001 по N 290 000.

Розподіл акцій:

акції серії А-О підлягають розповсюдженню серед засновників банку шляхом обміну на акції, котрі їм належать, у співвідношенні десять акцій I та II емісій до однієї нової акції;

акції серії А-І підлягають розповсюдженню шляхом відкритої підписки.

Строк початку підписки — 15 травня 1995 р., строк закінчення підписки — 15 листопада 1995 р.

Засновникам банку надається право на першочергове придбання акцій за їх номінальною вартістю.

Для придбання акцій банку необхідно після укладення договору надати Правлінню банку документи, встановлені вимогами Національного банку України, а також аудиторський висновок про джерело походження коштів для оплати акцій — для юридичних осіб, для фізичних осіб — довідку податкової інспекції про кошти оплати акцій, вартість яких перевищує 1300 мінімальних заробітних плат.

Одна особа не може бути власником більше ніж 25% акцій банку.

У разі, якщо підписка на акції перевищить запланований обсяг, Загальні збори акціонерів чи уповноважений ними орган у встановленому законодавством порядку можуть прийняти чи відхилити зайву підписку.

У випадку відхилення надпланової підписки внесені кошти повертаються протягом 30 днів від дня прийняття відповідного рішення. За період знаходження коштів у банку власникам коштів сплачуються відсотки у розмірі 0,5 ставки рефінансування Національного банку України.

Акції можуть реалізовуватися з курсовою різницею.

Акціонери банку мають право одержувати дивіденди, брати участь в управлінні банком, а також користуватись іншими правами, передбаченими Статутом банку.

Підписка на акції проводиться у приміщенні банку за адресою: м.Київ, вул.В.Яна, 3/5.

Додаткову інформацію про умови підписки на акції банку III випуску, а також про порядок виплати дивідендів та інші права та операції, пов'язані з акціями, можна отримати по телефонах: (044) 227-34-02, (044) 227-51-81.

Факторами ризику для діяльності емітента є нестабільна політична та економічна ситуація в Україні, постійні зміни умов діяльності комерційних банків, невизначеність податкової політики країни.

Арбітражний суд м.Києва згідно з заявою АКБ «Християнський банк» м.Києва порушив справу про банкрутство комерційного банку «Алекс», керуючись ст. 7—9 Закону України «про банкрутство», ст.86 АПК України. Кредитори, а також санатори можуть надсилати заявки з майновими вимогами до боржника протягом місячного терміну з дня публікації за адресою: 252070, м. Київ, вул. Контрактова площа, 2-Б, Розпоряднику майна —˝НБУ по Кцєву та області.

Небезпечні тепер хвилі «Дніпра»

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 25 тур. Металург — Карпати. 1:0. 5000. Косенко, 60. **Зоря-МАЛС — Динамо. 0:5.** 8000. Лужний, 19, Ващук, 48, з пенальті, Коновалов, 64, 71, Косовський, 66. **Темп — Чорноморець. 0:1.** 5500. Гашкін, 16. **Волинь — Таврія. 1:0.** 2200. Вовчук, 12. **Нива (Вінниця) — Шахтар. 1:1.** 8000. 1:0 Немешкало, 48, 1:1 Ященко, 89. **Нива (Тернопіль) — Прикарпаття. 3:0.** 7500. Дем'янчук, 34, Яворський, 60, Грегуль, 85. **Кремінь — Кривбас. 0:0.** 7000. **СК Миколаїв — Торпедо. 2:1.** 8000. Шох, 18, 40, Гузенко, 83. **Верес — Дніпро. 0:3.** 3000. Паляниця, 33, 67, Ковалець, 73.

Динамо — 58 очок, Чорноморець — 52, Шахтар — 50, Дніпро — 48, Таврія — 42, Торпедо — 40, Кривбас — 37, Кремінь — 35, Прикарпаття — 32, Нива Тр — 31, Карпати — 31, Нива Вц — 28, СК Миколаїв — 28, Верес — 26, Волинь — 26, Металург — 24, Темп — 22, Зоря-МАЛС — 22.

Після кількох досить блідих виступів нарешті «розлютилося» київське «Динамо», котре вщент розбило «Зорю-МАЛС» на її полі. Важко повірити в те, що може статися диво і луганці таки зачепляться за вищу лігу.

Буквально втік від поразки у Вінниці «Шахтар». Але та нічия коштувала йому другого рядка в турнірній таблиці. Адже «Чорноморець», який ішов груди в груди з донеччанами, свого шансу в Шепетівці не упустив і став у турнірних лавах одразу ж за лідером.

Зізнаюся, що з особливим інтересом вирушив до Рівного на матч місцевих футболістів з «Дніпром». Ще б пак, не кожного дня наші клуби очолюють закордонні фахівці, та ще й такі авторитетні, як німець Бернд Штанге!

У тому поединку впевнено і злагоджено діяли всі ланки дніпропетровців. Особливо мені сподобалися Полунін з Ковальцем, які тримали у себе всі нитки гри. Особливо натхненним і розкутим був Топчієв. У захисті упевнено свої партії вели Дірявка з Яковенком. А попереду знову результативно зіграв Паляниця.

«Дніпро» міг виграти і з більшим рахунком. Адже в перекладину влучив Полунін, а Паляниця мав перед собою порожні ворота, але пробив вище.

Утім, справа не в кількості забитих м'ячів. Їх і так вистачило гостям для перемоги. Головне в іншому: на фоні кострубатих, легко передбачуваних дій господарів дніпряни показали футбол, що називається, зримий і осмислений.

— Я задоволений результатом, — сказав мені пан Штанге. — Стосовно якості гри, то є ще над чим працювати. «Дніпро» має досить потужний потенціал, але потрібне й підкріплення.

У Рівному з командою побував і 27-річний півзахисник, кремезної статури Андреас Сассен, який виступав у клубах бундесліги «Байєр» (Юрдінген), «Динамо» (Дрезден) та «Гамбург».

— Проблем із заявкою Сассена не існує, — пояснив Штанге. — Однак Андреас хлопець не простий. Його треба постійно тримати в кулаці, ганяти щодня, щоб позбувся зайвих кілограмів. Лише тоді його можна кидати в бій. Гравець він - прекрасний.

До речі, Сассеном список іноземців керівництво «Дніпра» обмежувати не збирається. Чув, що ведуться переговори з Ковачем, який зіграв 35 матчів у національній збірній Угорщини і дістав хорошу школу в елітних клубах Франції, Бельгії та Нідерландів.

Зміцніє «Дніпро», з'явиться, дасть Бог, у вищій лізі «ЦСКА-Борисфен» (Київ), за який уже грають Чанов, Кузнецов, Литовченко і, подейкують, збираються туди Юран із Саленком. На чіткому курсі «Чорноморець». А разом ще й з київським «Динамо» та традиційно сильним «Шахтарем» може підібратися, скажу вам, досить пристойна компанія претендентів на високі місця. А за умов гострої конкуренції може цікавішим і сильнішим стати наш національний чемпіонат.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Рівне.

Сюрприз Павла Яковенка

Першість країни з футболу. Перша ліга, 30 тур: Ворскла — ЦСКА-Борисфен — 0:0, Сталь — Буковина — 1:0. Плотников, 75. **Бажановець — Поділля — 3:0,** Біличенко, 35 з пенальті, Коваленко 41, 49. **Закарпаття — Нафтовик — 2:1,** Когутич, 25, Замрій, 32 — Захаров, 42. **Карпати — СК Суми — 4:1.** Німець, 28 та 33, Попович, 43, Карібов, 76 з пенальті — Панін, 46. **Скала — СК Одеса — 3:1.** Липинський, 13, Боровський, 24, Зайченко, 52 — Головачук, 9. **Кристал — Металург — 1:4.** **Фігун, 53** — Бабич, 21, Безручко, 49, з пенальті, Таранов, 51, Кирюхін, 60. **Поліграфтехніка — Хімік /Житомир/ — 1:1.** Шажко, 69 — Софілканич, 10. **Дніпро — Динамо-2 — 1:1.** Кобзар, 22 — Гусин, 16. **Зірка-Нібас — Металіст — 2:0.** Олійник, 42, Богданов, 74. **Нафтовик — Хімік — 2:2.** Зінченко, 11, 25 — Паламарчук, 35, Курбацький, 53.

Перемоги кіровоградської «Зірки», мабуть, уже нікого не дивують, бо ця команда упевнено просувається до мети. А от поява на другому рядку турнірної таблиці нікопольського «Металурга» — сюрприз. Щоправда, для тих, хто не стежив за тренерською кар'єрою колишнього динамівця Павла Яковенка. Йому дісталася «розібрана» команда, але за дуже короткий час Павло зумів, не залучаючи «зірок», створити самобутній колектив однодумців. У Нікополі, як і колись, пішли на футбол болільники. І це найвища оцінка роботи тренера і гри команди. Тож з «Металургом» доведеться рахуватися іншим клубам. До речі, головним для «Металурга» стане матч із «ЦСКА-Борисфеном», який відбудеться у Нікополі 24 травня. Прийматимуть нікопольці на своєму полі і ще одного переслідувача — «Нафтовика». Отже, перспективи у «Металурга» непогані. Щоправда, варто врахувати, що «ЦСКА-Борисфен» провів на гру менше за «Металурга».

А от становище лідерів після 30 туру: Зірка-Нібас — 64 очка, Металург — 59, ЦСКА-Борисфен — 58, Нафтовик — 57 очок.

Матчі 31 туру відбудуться 5 травня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

***

Теніс. Збірна України в Мінську з рахунком 3:2 взяла гору над тенісистами Білорусі в розиграші Кубка Девіса.

Гандбол. Перемігши у вирішальному матчі київських спартаківок — 18:13, чемпіонками країни стали гандболістки запорізького «Мотора».

Баскетбол. І третій матч за золоті медалі чемпіонів країни київський «Будівельник» виграв у «Київ-Баскета» — 111:110. Володарів бронзових нагород вирішив п'ятий поєдинок: «Шахтар-АСКО» (Донецьк) — «БІПА-Мода» (Одеса). Його виграли донеччани (92:79) і здобули нагороди.

Реклама

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 523127.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311081.